

STOCKHOLMS UNIVERSITET

Institutionen för Asien-, Mellanöstern- och Turkietstudier

”The Memory Remains”
En komparativ innehållsanalys av Comfort Women-
frågan i japanska nyhetstidningar

Kandidatuppsats i japanska
VT 2017

Corinne Boman
Handledare: Gabriel Jonsson

1. INLEDNING	4
1.1 INLEDNING & SYFTE.....	4
1.2 FRÅGESTÄLLNINGAR.....	5
1.3 TEORI.....	5
1.3.1 Krigsminne.....	5
1.3.2 Dagordningsteorin.....	6
1.3.3 Gestaltningsteorin.....	7
1.4 METOD	8
1.4.1 Kvalitativ innehållsanalys.....	8
1.5 TIDIGARE FORSKNING	8
1.5.1 Yomiuri Shinbun och Asahi Shinbun.....	8
1.6 MATERIAL	10
1.6.1 Insamling av data.....	10
1.6.2 Asahi Shinbun och Yomiuri Shinbun.....	10
1.7 FRÅGANS UPPKOMST OCH KONSEKVENSER FÖR DE JAPANSK-KOREANSKA RELATIONERNA	11
1.7.1 Comfort Women under stillahavskriget	11
1.7.2 Mediadebatt och nyhetstidningar.....	11
2. UNDERSÖKNING	15
2.1 ASAHI SHINBUN 2007 OCH 2016	15
2.1.1 Vad/Vem handlar ledarsidan om?	15
2.1.2 Vad är problemet?	16
2.1.3 Finns det en föreslagen lösning på problemet? Om så, vad föreslås?	20
2.1.4 Vem/vad anses vara offer?	23
2.1.5 Vad är åsikten gällande åtgärder/kompensationer/insatser?	25
2.1.6 Tas Japans krigsminnen/förflutna upp? Om så, hur är inställningen till det?	27
2.1.7 Beskrivs något/någon positivt och/eller negativt?	29
2.2 YOMIURI SHINBUN 2007 OCH 2016.....	34
2.2.1 Vem/Vad handlar ledarsidan om?	34
2.2.2 Vad är problemet?	36
2.2.3 Finns det en föreslagen lösning på problemet? Om så, vad föreslås?	39
2.2.4 Vem/vad anses vara offer?	42
2.2.5 Vad är åsikten gällande åtgärder/kompensationer/insatser?	43

2.2.6 <i>Tas Japans krigsminnen/förflutna upp? Om så, hur är inställningen till det?</i>	45
2.2.7 <i>Beskrivs något/någon som positivt och/eller negativt?</i>	47
3. SLUTSATS	52
4.SAMMANFATTNING	54
LITTERATUR	55
LEDARSIDOR	57

CW och CS - Står för “Comfort Women”och “Comfort Stations”. Anledningen till att jag valt att använda dessa förkortningar är för att undvika en omfattande användning av citationstecken och därmed ge texten bättre flyt. I resultatkapitlet har jag valt att förkorta Asahi Shinbun och Yomiuri Shinbun till enbart Asahi och Yomiuri, då namnen upprepas ett flertal gånger och förkortningarna även här skapar ett bättre flyt i texten.

LDP – Står för Liberal Democratic Party.

1. Inledning

1.1 Inledning & syfte

Historiskt minne är ett samlingsbegrepp för hur vi människor ser på historiska händelser utifrån den tid vi lever i. Vanligtvis pratar man om ett nationellt historiskt minne, med andra ord hur en nation ser på sin historia. Ett uttryck som *historiskt minne* implicerar att det handlar om det förflutna, något som redan hänt och inte kan ändras. Faktum är att vår historia konstant ekar i nutiden, och det finns en stark koppling mellan nu och då. Detta leder till att många dispyter och mörka händelser inte bara finns i det förflutna, utan även gör sig hörda i nutiden.

Under historiskt minne finns *krigsminne* och som begreppet antyder är det specifikt de historiska händelser under krigstid som tillhör kategorin. Diskussionen kring historiskt minne och krigsminne är mycket aktiv i dagens japanska samhälle. Diskussionen sker mellan individer, av politiker och i media. Japanska medier har frekvent rapporterat om dispyten angående CW mellan Japan och främst Sydkorea under flera år. Under Stillahavskriget blev unga kvinnor från koloniserade och ockuperade länder tvingade av den japanska armén och militären till sexslaveri. 80 till 90 procent av dessa kvinnor var från Korea, men även kvinnor från bl.a. Japan, Kina och Taiwan blev mot sin vilja utnyttjade för prostitution.

På 1970-talet började frågan om vad den japanska regeringen gjort för att kompensera dessa kvinnor tas upp av kvinnorättsorganisationer i Sydkorea och Japan. År 1991 steg Kim Hak-sun ut som den första koreanska kvinnan som med sitt riktiga namn vittnade om sitt liv som CW och därefter följde ett antal andra kvinnor i hennes fotspår. Detta var grunden till den långa debatt som har pågått i Japan, då den japanska regeringens sätt att bemöta frågan har varierat under åren.

I ett försök att lösa problemet, skapade den japanska regeringen en ekonomisk kompensation, i form av en Asian Women's Fund år 1995, men som möttes av kritik från tidigare CW, då den var finansierad genom donationer från japanska medborgare och inte av regeringen själv. Flera offentliga ursäkter och uttalanden där den japanska regeringen erkänt sin medverkan i organiseringen av CW och CS har gjorts, men har i de flesta fall följts av antingen provokativa, förnekande eller kritiska uttalanden. Utsatta kvinnor har ansett att dessa initiativ från Japan varit ohederliga eller halvhjärtade. Under årens lopp har också Japans hantering av frågan fått uppmärksamhet på ett internationellt plan, både från FN:s kommission för mänskliga rättigheter, historiker, forskare, journalister och kvinnorättsorganisationer. I december 2015 slöts ett avtal mellan Japan och Sydkoreas regeringar gällande CW, vilket har setts som en milstolpe i frågan. Överenskommelsens mål är att upprätta en fond för monetära kompensationer och att återställa värdigheten hos de f.d. CW som är i livet. Denna händelse har ännu en gång lyft fram CW-frågan i japanska medier. Sedan 1990-talet har de politiska förhandlingarna gällande frågan genomgått förändringar, vilket i sin tur påverkat diskussionen i japanska medier. De två ledande nyhetstidningarna i Japan, Asahi Shinbun och Yomiuri Shinbun, har genom sina ledarsidor och rapporteringar med tydliga politiska

ställningstaganden haft en stor roll i diskussionen om CW.

För att jag ska kunna få en bild av hur Asahi- och Yomiuri Shinbun har diskuterat och formulerat sig kring CW kommer jag att analysera och undersöka två tidsepoker av ledarsidor från nyhetstidningarna. Syftet med denna uppsats är att beskriva den utveckling av åsikter som skett på Asahi Shinbuns och Yomiuri Shinbuns ledarsidor gällande CW-frågan. Jag har valt att analysera ledarsidor från två olika tidsepoker från två olika nyhetstidningar med nästan ett decenniums mellanrum.

1.2 Frågeställningar

Hur skiljer sig Asahi Shinbuns och Yomiuri Shinbuns ledarsidor om CW-frågan från år 2007 och år 2016?

- Vad är skillnaden mellan Asahi Shinbuns åsikter och Yomiuri Shinbuns åsikter gällande CW-frågan på ledarsidorna?
- Vad är Asahi Shinbuns och Yomiuri Shinbuns åsikter gällande åtgärder/kompensationer/insatser för CW på ledarsidorna?
- Vad är Asahi Shinbuns och Yomiuri Shinbuns åsikter gällande Japans krigsminnen relaterade till CW-frågan på ledarsidorna?
- Vad är Asahi Shinbuns och Yomiuri Shinbuns åsikter angående konflikter inom och utanför Japan gällande CW-frågan på ledarsidorna?

1.3 Teori

I uppsatsen *Vems tur är det att be om ursäkt nu? En kvalitativ innehållsanalys kring politiska skandaler tryckta i medier* (2016), skriven av Josefin Brodd och Nathalie Lundahl, undersöks mediernas rapportering angående två svenska skandaler – Geijeraffären år 1977 och Miljöpartiet 2016. I studien används kvalitativ innehållsanalys, tillsammans med teorierna gestaltningsteori och dagordningsteori. Utifrån de två teorierna skapar författarna ett analyschema för granskningen av mediernas rapportering.

1.3.1 Krigsminne

Begreppet historiskt minne, syftar på betraktelsen av minnen av historiska händelser från nutidens position. Historiska minnen kan vara både kollektiva och individuella, men det centrala är förhållandet mellan ”nu och då”.

Under samma kategori som historiskt minne, finns också krigsminne. Det finns två viktiga kategorier av krigsminnen: (1) Människor med personliga erfarenheter av krig, d.v.s. generationer av människor som upplevt krig under sin livstid, som kan vittna och återberätta personliga upplevelser. (2) Människor som endast upplevt och tolkat krig genom utbildning, media eller utbyten, med andra ord generationer från

efterkrigstid.

Det finns även kombinationer av båda, då människor med erfarenheter av krig också får uppleva krig genom t.ex. utbildning eller i media. Kärnan i krigsminnet inkluderar därför inte bara de faktiska minnena som människor i krigstid har, utan också på vilket sätt som de som tillhör generationerna från efterkrigstiden ser tillbaka på historiska händelser (t.ex. krig).¹

1.3.2 Dagordningsteorin

Dagordningsteorin grundar sig i att verkligheten är för komplex och obegränsad för att människan på egen hand ska kunna skapa en sammanhängande bild. Men människan har alltid ett behov av att försöka få översiktlig kunskap och information om vad som händer, vad som kräver åsikter och aktion och vad som är viktigt. Denna information får människor vanligtvis genom att konsumera olika nyhetsmedier. Eftersom vi människor vänder oss till nyhetsmedier för att få denna information om vad som är viktigt och vad som händer, bidrar de till hur vi sammanställer vår uppfattning av verkligheten. I synnerhet är nyhetsmedier viktiga när det gäller att informera om vad som står på samhällets dagordning, det vill säga vilka samhällsproblem som är viktiga.²

Dagordningsteorin innebär på så sätt att det finns ett orsakssamband mellan de frågor som medierna ägnar mycket uppmärksamhet åt och de frågor som medborgare uppfattar som viktiga. Frågor kan också kallas för objekt, och syftar på allt som människor kan uppmärksamma eller ha åsikter om. I forskning om dagordningsteori är det mest förekommande objektet/frågan ett samhällsproblem eller en sakfråga. När nyhetsmedier ger en fråga stor uppmärksamhet och samtidigt en annan mycket liten eller kanske ingen alls, får det konsekvensen att de olika frågor som medierna ägnar mycket uppmärksamhet åt upplever människor som viktiga.³

Dagordningsteorins första nivå fokuserar på vilka frågor som medierna har högst på dagordningen och hur det i sin tur avgör vilka frågor som prioriteras på medborgarnas dagordning. Vidare har dagordningsteorin en andra nivå, som inriktar sig på vilka attribut av frågan som betonas på mediernas dagordning och hur det påverkar hur människor reflekterar kring frågan. Olika attribut gällande en fråga kan få mer eller mindre uppmärksamhet i olika dagordningar, precis som frågan själv. Dagordningsteorins andra nivå kallas för attributdagordning.⁴

Medierna skapar en dagordning som ger olika frågor mer eller mindre uppmärksamhet. Mediernas dagordning påverkar på så sätt vad människor uppfattar som mer eller mindre viktigt. Det är på så vis

---

¹ Seaton, Philip A, *Japan's Contested War Memories, The 'memory rifts' in historical consciousness of World War II*, 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon: Routledge, 2007, s. 12.

² Strömbäck, Jesper, *Makt, medier och samhälle, en introduktion till politisk kommunikation*, Lund: Studentlitteratur, 2014, s. 99-100.

³ Ibid., s. 101.

⁴ Ibid., ss .107-108.

intressant att använda denna teori vid analysen av ledarsidorna, eftersom medierna är delaktiga i att forma verkligheten, särskilt samhällsfrågor. Jag kommer specifikt att använda mig av dagordningsteorins andra nivå, då den fokuserar på att analysera vad för attribut gällande en fråga som medierna medvetet eller omedvetet, väljer att lyfta fram i dagordningen.

1.3.3 Gestaltningsteorin

Gestaltningsteorin anses vara den viktigaste teorin i frågan om mediernas effekter i den politiska kommunikationen. Gestaltningsteorin är mångskiftande, men kan delas upp i tre olika kategorier. I sin första kategori handlar teorin om hur människors uppfattning av olika aspekter av verkligheten påverkas av mediernas gestaltning av samma aspekter. Den andra kategorin inriktar sig på hur medierna sprider olika ideologier och maktcentras sätt att titta på verkligheten genom att gestalta och reproducera den på ett eller annat sätt.⁵

Gestaltningsteorins tredje kategori är att granska mediernas innehåll och vad det representerar. Teorin grundas på två observationer: a) Att den bild av någon aspekt av verkligheten som nyheterna har aldrig är densamma som den aspekt av verkligheten som nyheterna handlar om. Med andra ord gestaltar och rekonstruerar medierna verkligheten, snarare än beskriver den. När journalister formar sina artiklar, tar de med olika aspekter och inslag som gestaltar verkligheten på ett specifikt sätt. Konsekvensen blir att de skildrar särskilda orsaksförklaringar, beskrivning av problemet, värderingar och hur det eventuella problemet kan lösas. Att gestalta är även något som är oundvikligt, då kommunikation i sig självt, är att gestalta. En gestaltning av verkligheten kan skapas genom vilka perspektiv, källor, ord, betoningar, fakta, moralisk värdering, bidrar till en lösning och problemformulering.

b) Att det som har mening för människors bilder av verkligheten, är nyheternas bilder av den och inte verkligheten i sig. Om människor är mer beroende av medierna för information, desto mer känsliga är de för att påverkas av medierna.⁶

Således kan även gestaltningsteorin användas för att granska Asahi- och Yomiuri Shimbuns ledarsidor, då syftet med min analys är att beskriva hur nyhetstidningarna har valt att gestalta och framställa olika aspekter av CW-frågan.

Vid utformning av analyschema för min kvalitativa innehållsanalys av nyhetstidningarnas ledarsida, har jag utifrån gestaltningsteorin, dagordningsteorin och Brodds och Lundhals uppsats fått fram frågor som jag anser vara relevanta för min frågeställning.

---

⁵ Strömbäck, s. 113.

⁶ Ibid., ss. 114-115.

1.4 Metod

1.4.1 Kvalitativ innehållsanalys

Jag använder mig av kvalitativ innehållsanalys i denna studie. Metoden har flera namn, men i min uppsats kommer jag benämna den kvalitativ innehållsanalys. Det finns två olika slags innehållsanalys, kvantitativ och kvalitativ. Jag har valt att använda den kvalitativa då den går ut på att få fram det essentiella innehållet i det man analyserar.⁷

Østbye, Knapskog, Helland & Larsen (2004) skriver i *Metodbok för medievetenskap* att när det gäller en tidningsledare, d.v.s. en argumenterande text bör beskrivningen av den inriktas på vad det är för argument som presenteras och hur en avancerar. Vidare förklarar Østbye et al. hur de logiska förbindelserna mellan argumentationens element är texternas kritiska punkter, eftersom det är där texten skiftar från premiss till slutsats.⁸

När man använder sig av kvalitativ innehållsanalys är utgångspunkten att analytikern har ett intresse i att vilja ta reda på något om texten i fråga. På så sätt blir det möjligt att skapa goda frågor till texten, d.v.s. skapa goda frågeställningar. Det är analytikerns uppgift att med hjälp av frågorna som ställs till texten försöka besvara dem med texten som bas. Sedan används även de begrepp och perspektiv som valts att använda som redskap för att tolka texten.

I den kvalitativa innehållsanalysen plockar analytikern isär texten genom att ställa den frågor, för att återigen sätta ihop texten, men på ett nytt sätt som ger en förhöjd förståelse för textens innehåll.⁹

Utifrån gestaltningsteorin, dagordningsteorin, tidigare forskning och uppsatsens frågeställning, har jag skapat ett analyschema. Analyschemat består av 7 frågor som jag ställer till varje ledarsida för att få ut den information som jag anser kan ge svar på frågeställningen. Analyschemat finns under Bilaga 1.

1.5 Tidigare forskning

1.5.1 Yomiuri Shinbun och Asahi Shinbun

I Mikyoung Kim's *Routledge Handbook of Memory and Reconciliation in East Asia* (2016), ges en

---

⁷ Esaiasson, Peter m.fl., *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017, s. 210.

⁸ Østbye, Helge m.fl., *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber, 2003, s. 73.

⁹ Ibid., s. 71.

översikt gällande ideologiska dispyter och nationellt kollektivt minne i Östasien. I kapitel 5, *Reconciliation on Prospects and Divided War Memories in Japan: An Analysis of Major Newspapers on the Comfort Women Issue* av Shunichi Takekawa, professor i statsvetenskap, redogörs och jämförs de största japanska nyhetstidningars ledarsidor gällande CW. Takekawa menar att diskussionen kring Stilla-havskrigets minnen och Japans handlingar inte bara föregår mellan flera asiatiska länder och Japan, utan också mellan vänsterorienterade liberaler och högerorienterade konservativa i Japan. Diskussionen har förts på ledarsidor från stora japanska nyhetstidningar, däribland Asahi Shinbun och Yomiuri Shinbun. Vidare förklarar Takekawa i kapitlet att de stora nyhetssidorna i Japan har haft en aktiv roll i att politisera krigsminnen, däribland CW. Japanska medier rapporterar inte enbart den ideologiska dispyten mellan bl.a. politiker, journalister, forskare, utan bidrar även med sina egna åsikter och uppmärksammar krigsminnen själva. Samtidigt har det skett fördömanden från en nyhetstidning till en annan, oftast riktat mot nyhetstidningens politiska ställningstagande på ledarsidor.¹⁰

I kapitlets slutsats anser Takekawa att Asahi Shinbun och Yomiuri Shinbun har misslyckat att föra en rapportering av CW-frågan med ett balanserat perspektiv, då dispyten enligt författaren är mångfacetterad.

11

Keizo Nanri (2005), lektor vid Oita University, analyserar japanska nyhetstidningars ledarsidor gällande terroristattacken den 11 september 2001 för att testa tre framträdande antaganden som finns i aktuell kritisk forskning: 1) Att japanska nyhetstidningars redaktioner är homogena, 2) polariserade i en vänstermajoritet och en högerminoritet och 3) diversifierade inom ramverket av denna politiska opposition. Antagandet att japanska nyhetsredaktioner skulle vara homogena motsägs av antagandet att det finns två polariserade grupper inom japanska nyhetstidningar. Den radikala vänsterorienterade gruppen som representeras av Asahi Shinbun och den konservativa högerorienterade gruppen som representeras av Yomiuri Shinbun. I studien förklaras även ursprunget till denna polarisering av japanska nyhetstidningar. Enligt *the Yomiuri Shinbun Bureau of Investigation and Research* började polariseringen under 1980-talet när Japan, tillsammans med länder i västvärlden, bojkottade Olympiska spelen i Moskva. Till skillnad från de flesta nyhetstidningarna i Japan som motsatte sig den japanska regeringens beslut, visade Yomiuri Shinbun sitt stöd. Nanri argumenterar i sin studie att varje antagande har till viss del en poäng och menar att undersökningen visar att japanska nyhetstidningar är virtuellt polariserade i en vänstermajoritet och en högerminoritet, men att regionala lokaltidningar inte är endast en enhet som bara följer åsikterna i Asahi Shinbuns ledarsidor. Till sist finns det en retorisk överensstämmelse bland nyhetstidningarna vilken Nanri påpekar är en viktig orsak till varför japanska nyhetsredaktioner framstår

---

¹⁰ Takekawa, Shunichi, "Reconciliation prospects and divided war memories in Japan: An analysis of major newspaper on the comfort women issue", i Mikyoung, Kim, *Routledge Handbook of Memory and Reconciliation in East Asia*. Abington, Oxon: Routledge, 2016, s.79.

¹¹ Ibid., s. 90.

som homogena.¹²

1.6 Material

Nyhetstidningars ledarsidor är en text som i medievetenskap kategoriseras som *argumenterande diskurser*. Andra sorters texter som faller in i samma kategori är till exempel debattinlägg, politiska tal och reklam. Ett utmärkande drag hos sådana texter är att de etablerar logiska förbindelser mellan elementen: ”Det blå huset måste rivs (element 1) för att det är nödvändigt att höja vägstandarden. (element 2) Logiska förbindelser mellan elementen upprättas med sådana ord som därför, för att, om - så...”¹³

1.6.1 Insamling av data

De ledarsidor som har samlats in för min undersökning kommer från en databas med Asahi Shinbuns nyhetsartiklar *Asahi Shimbun Kikuzo II Visual*, och en databas med Yomiuri Shinbuns nyhetsartiklar *Yomidasu Rekishikan*. Jag avgränsade min sökning efter ledarsidor genom att endast välja de med orden ”ianfu” (Comfort Women) och ”shasetsu” (ledarsida) i titeln, då ledarsidor huvudsakligen brukar representera hela redaktionens synpunkter och åsikter angående nyheter. Jag har även valt att inte inkludera artiklar som bara innehåller ”ianfu” (CW) 2–3 gånger, då artikelns fokus kan ligga på andra politiska frågor, och CW bara tas upp som ett exempel eller en liknelse.

1.6.2 Asahi Shinbun och Yomiuri Shinbun

Takekawa diskuterar även Asahi Shinbuns och Yomiuri Shibuns politiska ställningstaganden. I tidigare forskning där ledarsidor har undersökts, har man argumenterat för att Asahi Shinbun tillhör en anti-amerikansk liberal vänster och Yomiuri Shinbun en pro-amerikansk konservativ höger. Det finns även forskning som hävdar att båda nyhetstidningarna står för två olika versioner av nationalism, där Takekawa beskriver Asahi Shinbun som en nationalistisk och anti-statsliberal nyhetstidning som uppmanar Japan till att upprätthålla sin pacifistiska konstitution och vara deltagande i världspolitiken med en icke-militär roll. I sin tur beskriver Takekawa Yomiuri Shinbun som en statscentrerad, konservativ nationalistisk nyhetstidning, som lägger mer vikt på att Japan ska vara med aktivt i internationella konflikter samt att den konstitution som skapades efter andra världskriget ska ändras.¹⁴

---

¹² Nanri, Keizo, ”The conundrum of Japanese editorials: Polarized, diversified and homogeneous” *Japanese Studies*, 2005, 25:2, 169-185, ss. 169-170.

¹³ Østbye, s. 73.

¹⁴ Takekawa, s. 80.

1.7 Frågans uppkomst och konsekvenser för de japansk-koreanska relationerna

1.7.1 Comfort Women under stillahavskriget

*Ianfu*¹⁵ är det japanska ordet för ”comfort woman”, vilket syftar på de kvinnor som under Stillahavskriget sattes i ”Comfort Stations” eller *ianjo*¹⁶, d.v.s. byggnader som fungerade som exklusiva bordeller för soldater och officerare i den japanska armén.¹⁷ Det är oklart exakt när den japanska armén byggde dessa CS. Detta beror huvudsakligen på att en stor andel relevanta officiella dokument blev förstörda i samband med Japans kapitulation i augusti 1945. Dock har dokument med relevant information upptäckts på senare år, där det finns en stark antydning att de första CS byggdes för den japanska flottan i Shanghai 1935.¹⁸ Den japanska militärens syfte med CS var att stoppa soldater från att våldta kvinnor i de ockuperade områdena samt att förhindra könssjukdomar i armén.¹⁹

Det exakta antalet kvinnor som blev förslavade har inte specificerats, men forskare uppskattar att det var mellan 50 000 och 200 000. Majoriteten av CW var från Korea, men de var även från Kina, Indonesien, Taiwan, Thailand, Östtimor, Malaya och Holland. Vissa av CW var minderåriga och blev tillfångatagna antingen genom lurendrejeri eller med våld.²⁰

1.7.2 Mediadebatt och nyhetstidningar

Det var inte förrän under 1970-talet som kritiska röster gentemot CW-frågan dök upp i Japan. 1973 publicerades boken *Jugun Ianfu* (Military Comfort Women) av författaren Senda Kakou²¹, som tidigare var journalist. Hans bok baserades huvudsakligen på minnesbilder och källor från japanska män som deltagit i kriget, samt ett fåtal f.d. CW som delade med sig av sina erfarenheter. Senda Kakos bok kom att bli en bästsäljare.

Vidare fick CW-frågan mer uppmärksamhet av den feministiska rörelsen efter den japanske journalisten och feministen Matsui Yayori publicerade en kort artikel gällande CW i *Asahi Shimbun* 1984, vilket även var första gången en stor nyhetstidning tog upp frågan. I artikeln inkluderades en intervju med en anonym koreansk kvinna bosatt i Thailand, där hon berättade om sina livserfarenheter som en CW. Det var utvecklingen av Sydkoreas demokrati och feministiska rörelser under sent 1980-tal som ledde till att f.d. CW kände att de kunde tala om sina livserfarenheter. Frågan blev uppmärksammas på ett internationellt plan under 1990-talet.²²

---

¹⁵ 慰安婦.

¹⁶ 慰安所.

¹⁷ Kim, s.81.

¹⁸ Tanaka, Yuki, *Japan's Comfort Women: Sexual slavery and prostitution during World War II and the US occupation*. New Fetter Lane, London: Routledge, 2002, s. 8.

¹⁹ Kim, s. 81.

²⁰ Nozaki, Yoshiko, "The "Comfort Women" Controversy: History and Testimony", *The Asia-Pacific Journal*, July 6, 2005:1-16, ss. 3-4.

²¹ Senda, Kakou, *Military Comfort Women*, Tokyo: Futabasha, 1973.

²² *Ibid.*, s. 2.

CW-frågan har i tidigare forskning ansetts som den största enskilda krigsrelaterade media-frågan i Japan under 1990-talet.²³ Med utgångspunkt från japanska mediers perspektiv, startade CW-frågan i januari 1992. Tidigare i december 1991 anlände en grupp koreanska målsägare till Japan för att driva på den japanska regeringen att ge en ursäkt och kompensation. Denna grupp inkluderade även den första CW som vittnade med sitt riktiga namn - Kim Hak-sun. Kim vittnade i TV inför den japanska allmänheten. Hennes vittnesmål var en viktig händelse som förändrade uppfattningen av hur CW-systemet hade sett ut.²⁴

Japans regering nekade till att de skulle ha något ansvar då det inte existerade några dokument som kunde påvisa att militären hade varit involverade i hanteringen av CS och CW. Dock tog utvecklingen en helomvändning när Yoshimi Yoshiaki²⁵, professor vid Chuos universitet, fann dokument vid japanska försvarsbyråns arkiv som motbevisade regeringens förnekande till involvering. Dokumenten publicerades som ett scoop på förstasidan av Asahi Shinbun den 11 januari 1992²⁶. Den japanska regeringen hade inget annat val än att erkänna militärens involvering bara två dagar senare och premiärminister Miyazawa gav en officiell ursäkt när han besökte Sydkorea den 17 januari. Asahi Shinbun hade gjort CW-frågan till en stor nyhet och genom att avslöja att det fanns dokument som påvisade militärens involvering, hade Asahi Shinbun också på så sätt utmanat samt förändrat den japanska regeringens policy.²⁷ Intresse och uppmärksamheten tilltog efter avslöjandet av bevis, specifikt från berörda advokater och historiker, som började samla ihop resurser för att hålla the International Public Hearing Concerning Japan's Postwar Compensation i Tokyo den 9 december 1992.²⁸

Japans kabinetssekreterare, Kono Yohei, utfärdade en officiell deklARATION angående CW-frågan den 4 augusti 1993. Deklarationen var baserad på en studie utförd av den japanska regeringen, där officiella dokument samlats in och kunde påvisa att den japanska militären var involverad i upprätthållande och kontroll av bordellnätverket. Insamlingen av bevis inkluderade även vittnesmål från sexton tidigare CW från Sydkorea.²⁹

---

²³ Seaton, s. 98.

²⁴ Nozaki, s. 3.

²⁵ Yoshimi publicerade 1995 en bok där han går igenom sin forskning angående CW. (Yoshimi, Yoshiaki, *Jūgun Ianfu*, Tokyo: Iwanami Shoten, 1995)

²⁶ Asahi Shinbun, "Ianjo gun sanyo shimesu shiryō 慰安所 軍参与示す資料" (Comfort Stations, documents show military's involvement) 1992-01-11.

²⁷ Seaton, s. 98.

²⁸ Shin, Gi-Wook m.fl., *Rethinking Historical Injustice and Reconciliation Northeast Asia*, Oxon: Routledge, 2007, s. 39.

²⁹ Morris-Suzuki, Tessa, "Addressing Japan's 'Comfort Women' Issue from an Academic Standpoint", *The Asia-Pacific Journal*, Vol 12, Issue 9, No.1, March 2014, s. 1.

I Konos uttalande medgav även regeringen att rekryteringen och bibehållandet av CW hade utförts med tvångsmedel. Kono uppmanade även till att forskning och utbildning med syftet att komma ihåg detta historiska faktum skulle utföras. På så sätt blev Konos uttalande en grund för att ta itu med CW-frågan i bl.a. utbildningen. Vid 1997 hade nästan alla japanska skolors läroböcker i historia ett kapitel avsett för CW.³⁰ Konos uttalande från japanska utrikesdepartementets hemsida:

The Government of Japan has been conducting a study on the issue of wartime "comfort women" since December 1991. I wish to announce the findings as a result of that study. As a result of the study which indicates that comfort stations were operated in extensive areas for long periods, it is apparent that there existed a great number of comfort women. Comfort stations were operated in response to the request of the military authorities of the day. The then Japanese military was, directly or indirectly, involved in the establishment and management of the comfort stations and the transfer of comfort women. The recruitment of the comfort women was conducted mainly by private recruiters who acted in response to the request of the military. The Government study has revealed that in many cases they were recruited against their own will, through coaxing, coercion, etc., and that, at times, administrative/military personnel directly took part in the recruitments. They lived in misery at comfort stations under a coercive atmosphere. As to the origin of those comfort women who were transferred to the war areas, excluding those from Japan, those from the Korean Peninsula accounted for a large part. The Korean Peninsula was under Japanese rule in those days, and their recruitment, transfer, control, etc., were conducted generally against their will, through coaxing, coercion, etc. Undeniably, this was an act, with the involvement of the military authorities of the day, that severely injured the honor and dignity of many women. The Government of Japan would like to take this opportunity once again to extend its sincere apologies and remorse to all those, irrespective of place of origin, who suffered immeasurable pain and incurable physical and psychological wounds as comfort women. It is incumbent upon us, the Government of Japan, to continue to consider seriously, while listening to the views of learned circles, how best we can express this sentiment. We shall face squarely the historical facts as described above instead of evading them, and take them to heart as lessons of history. We hereby reiterate our firm determination never to repeat the same mistake by forever engraving such issues in our memories through the study and teaching of history. As actions have been brought to court in Japan and interests have been shown in this issue outside Japan, the Government of Japan shall continue to pay full attention to this matter, including private researched related thereto. (Kono 1993)³¹

Som en följd av Konos uttalande, gick regeringen, styrd av premiärminister Murayama Tomiichi, med på att år 1995 skapa en privat "Asian Women's Fund", där monetära donationer från japanska medborgare samlades in. Idén var att dessa donationer skulle bli en kompensation till kvinnorna.

---

³⁰ Nozaki, s. 3.

³¹ Ministry of Foreign Affairs of Japan, Statement by the Chief Cabinet Secretary Yohei Kono on the result of the study on the issue of "comfort women", Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2014, www.mofa.go.jp/policy/women/fund/state9308.html, 2017-03-27

Detta försök till upprättelse fick inte ett lika gott bemötande från tidigare CW som Konos uttalande. Kritiken mot denna form av kompensation var att de monetära donationerna inte finansierades av regeringen, vilket upplevdes av kvinnorna i fråga som ett sätt för den japanska regeringen att förminska sitt ansvar gentemot den smärta som CW utsatts för av Japan under andra världskriget. Därför var det många kvinnor som vägrade ta emot pengar från fonden.

År 1996 utförde en särskild rapportör från FN:s kommission för mänskliga rättigheter en rapport angående Comfort Women.³² Rapportören, Radhika Coomaraswamy, FN:s särskilda utredare av våld mot kvinnor, drog slutsatsen att Japan behövde ta ett juridiskt ansvar för de som varit ledare för tvångsrekryteringen av kvinnor. Dessa personer skulle identifieras och straffas samt kompensera och ge en skriftlig ursäkt till de överlevande CW. De skulle också se till att detta hemliga kapitel i Japans historia inkluderas i japanska läroböcker.³³

CW-frågan fick en ny dimension 2007, då USA steg in i konflikten. År 2007 gick premiärminister Shinzo Abe emot den japanska regeringens officiella ståndpunkt och hävdade att det inte fanns några bevis på att japanska soldater tagit CW med våld. I april 2007 besökte Abe USA och var tvungen att ursäkta sitt tidigare uttalande. Trots detta publicerades en annons i *The Washington Post* den 14 juni, skapad av en grupp japanska lagstiftare, som påstod att inga dokument hade upptäckts som kunde påvisa att den japanska militären hade varit involverade i att tvinga kvinnor in i prostitution. Istället argumenterade de att de kvinnor som under sin tid som CW hade haft en stor inkomst och att deras vittnesmål inte var trovärdiga.³⁴

Den 30 juli 2007 antog USA:s representanthus en resolution gällande CW. Ombuden krävde att Japans regering skulle ta sitt historiska ansvar gällande den rekrytering till sexslaveri som den japanska armén tvingat unga kvinnor till. Vidare skulle detta ansvar innefatta en ärlig och klar ursäkt. Japans premiärminister Shinzo Abe hade innan resolutionen gått igenom, besökt USA för att träffa den dåvarande presidenten George W. Bush. Under sitt besök hade han försökt motbevisa uppgifterna i tidningarna som sade att den japanska militären hade rekryterat kvinnor med tvång.

Resolutionen i USA:s representanthus och Abes uttalanden och annons diskuterades och rapporterades i de stora japanska nyhetssidorna. De var splittrade, då liberala uppskattade en uppriktig röst från internationellt håll gällande CW. Konservativa pekade ut Konos uttalande som huvudsaklig orsak till resolutionen och menade att detta kunde skada Japans relation med USA.³⁵

---

³² Morris-Suzuki, Tessa, "Japan's 'Comfort Women': It's time for the truth (in the ordinary, everyday sense of the word)", *The Asia-Pacific Journal*, March 8, 2007: 1-5, s. 4.

³³ Chunghee, Sarah Soh, "The Korean 'Comfort Women': Movement for Redress", *Asian Survey*, Vol 36, No.12, pp. 1226-1240, 1996, s. 1226.

³⁴ Gustafsson, Karl, *Narratives and Bilateral Relations: Rethinking the "History Issue" in Sino-Japanese Relations*. Stockholm: Stockholm University, Department of Political Science, 2011, s. 157.

³⁵ Kim, s. 87.

2. Undersökning

2.1 Asahi Shinbun 2007 och 2016

2.1.1 Vad/Vem handlar ledarsidan om?

2007:

Ledarsida 1: ”Bjud inte in till onödiga missförstånd med uttalandet om CW” 2007/03/06

Ledarsida 1 centrerar sig kring premiärminister Shinzo Abes uttalande gällande CW, där han hävdade att det inte fanns några bevis på att japanska militären tagit CW med våld. Detta uttalande går emot Konos uttalande som är japanska regeringens officiella ståndpunkt. Asahi tar upp att Abes uttalande har spridit sig såväl inom som utanför Japan.

Ledarsida 2: ”Nationens värdighet ifrågasätts med CW-frågan” 2007/03/10

Asahi fortsätter skriva om premiärminister Abe och hans uttalande på ledarsida 2, vars uppmärksamhet från internationellt plan inte stillat sig. Abes uttalande har lett till en rörelseenergi i att anta en resolution i USA:s representanthus som ska uppmana Japan till att bl.a. officiellt be om ursäkt. Ledarsidan handlar även om hur Abe samt likasinnade media och politiker formulerat sig kring frågan om huruvida CW var tagna mot sin vilja eller ej.

Ledarsida 3: ”Premiärministern bör erkänna CW-resolutionens allvar” 2007/06/28

Ledarsida 3 fokuserar på den resolution angående CW som nu godkänts av USA:s representanthus. Asahi förklarar även hur Japan själv varit ansvarigt för att en sådan resolution blivit till, där även premiärminister Abe återigen kritiserats för sina uttalanden och sin hantering av frågan.

Ledarsida 4: ”Skillnader i premiärministerns samtal om CW-resolutionen” 2007/08/01

Asahi fortsätter att fokusera på resolutionen av USA:s representanthus och hur Abe har sagt olika saker angående CW och tidigare kabinetssekreterare Konos uttalande om CW som fortfarande är den japanska regeringens officiella ståndpunkt i frågan. De fokuserar även mycket på hur reaktionen från USA:s håll varit gentemot Abes uttalanden om CW.

2016:

Ledarsida 5: ”Med stabil utveckling går CW-avtalet framåt” 2016/05/04

Ledarsida 5 handlar om det avtal angående CW som Japan och Sydkorea kommit fram till samt en fond

som ska stötta f.d. CW. Till fonden ska den japanska regeringen donera 1 biljon yen från statsbudgeten. Asahi diskuterar även kravet från en del japanska politiker att den sydkoreanska regeringen ska förflytta den staty som föreställer en flicka och är en symbol för CW som står utanför den japanska ambassaden i Seoul.

Ledarsida 6: ”Reflektion över avtalet gällande CW-frågan” 2016/06/05

På ledarsida 6 diskuterar Asahi huvudsakligen utvecklingen av Japan och Sydkoreas avtal och fondens förberedande kommitté som sydkoreanska regeringen startat. Asahi tar även upp de konflikter som uppstått både i Japan och Sydkorea gällande avtalets innehåll.

Ledarsida 7: ”Det är bara början av CW-fonden” 2016/07/29

Likt ledarsida 6, har ledarsida 7 avtalet mellan Japan och Sydkorea samt den sydkoreanska fonden som huvudämne. Asahi tar upp de konflikter som uppstått angående avtalet och vad de anser vara lämpligt för den japanska och den sydkoreanska regeringen att göra.

Ledarsida 8: ”För att CW-talet inte ska backa...” 2016/12/30

Återigen handlar även ledarsida 8 om avtalet mellan Japan och Sydkorea angående CW. Fokus ligger också på problem som uppstått med utvecklingen av avtalets åtgärder.

2.1.2 Vad är problemet?

2007:

Ledarsida 1: ”Bjud inte in till onödiga missförstånd med uttalandet om CW” 2007/03/06

I ledarsidan finns problemformuleringen: premiärminister Abes uttalande gällande CW, där han hävdar att premissen för definitionen av ”tvång” har förändrats sedan CW-frågan uppstod och förklarade att kvinnorna blev utsatta för tvång i en ”bred bemärkelse”, d.v.s. att köpmän samlade ihop kvinnor med praktiskt tvång, men att det inte var ”tvång i en ”snäv bemärkelse” där myndigheter kidnappade och förde bort kvinnor. Trots detta är den japanska regeringens officiella ståndpunkt fortfarande i linje med Konos uttalande som medgav att den tidigare japanska armén var involverad i att hantera CW. Premiärminister Abe upprepar ändå i budgetkommittéen i japanska överhuset att regeringens ställningstagande är precis som det är skrivet i Konos uttalande. Asahi anser att premiärminister Abe har fastnat vid definitionen av ordet ”tvång”, vilket gör det svårt att förstå sig på hans uttalanden. Asahi nämner även att premiärminister Abe har ett förflutet där han var i spetsen av en grupp ledamöter som tidigare kritiserat Kono, vilket gör att hans uttalanden skapar vågrörelser av reaktioner inom och utanför Japan. På så vis blir problemet att premiärministern bjuder in till onödiga missförstånd, genom att säga olika saker inom och utanför Japan

gällande CW.

Ledarsida 2: "Nationens värdighet ifrågasätts med CW-frågan" 2007/03/10

Efter premiärminister Abes uttalande har en grupp lagstiftare från LDP bett honom att återigen se över alla fakta i Konos uttalande. Vissa medier har också tenderat att instämma i detta krav, som enligt Asahi utvecklats till en situation inom och utanför Japan, där man "håller olja på en gnista", vilket bedöms av Asahi som "inget annat än patetiskt". Inledningen till problemet för Asahi är att uttalandet premiärministern gjorde är likt den logik som kritiker upprepade gånger riktat mot Konos uttalande, vilket var att staten inte hade ansvar då det var köpmän som utfärdade kidnappningar och inte den japanska militären. En del medier instämmer till detta argument enligt Asahi och hävdar att kärnan i problemet är om myndigheter "tog folk mot sin vilja" eller ej, vilket Asahi bedömer som själva problemet. Med andra ord anser Asahi att detta argument försöker avleda från problemets faktiska kärna: Oavsett om det finns ospecificerade svar på hur man samlade, transporterade och hanterade CW, så var det i sin helhet ingen tvekan om att dessa kvinnor blev tagna mot sin vilja för att sedan bli sexpartners till den japanska militären. På så sätt är det problematiskt enligt Asahi att premiärminister Abe, politiker och media fastnar vid att precis definiera alla fakta och hitta ursäkter för Japan. Enligt Asahi blir det här att förneka sin egen historia och en fråga om mänskliga rättigheter angående kvinnor och etnicitet.

Ett till problem, som inte får lika stort utrymme som det första, är att den resolution som börjar formars i USA:s representanthus innehåller ett par missförstånd angående CW-frågan. Asahi menar att resolutionen påstår att japanska regeringen aldrig bett om ursäkt till CW, vilket de anser vara inkorrekt då Asian Women's Fund skapades på regeringens initiativ. De tar även upp de "ursäktsbrev" som skickats till f.d. CW, signerat av Japans premiärminister.

Ledarsida 3: "Premiärministern bör erkänna CW-resolutionens allvar" 2007/06/28

Asahi anser att premiärminister Abe inte medger hur allvarlig resolutionens innebörd är för Japan och att japanska politiker betett sig på ett sätt som Asahi anser rättfärdigar förkrigsvärderingar - och handlingar som i sin tur kan påverka Japans internationella anseende. Asahi nämner även att de tycker att det finns problem i resolutionen, då den inte uppmärksammar insatser för CW som japanska regeringen gjort. Asahi tar upp en annons i *The Washington Post* som protesterade mot resolutionen, skapad av premiärminister Abe och likasinnade.

Ledarsida 4: "Skillnader i premiärministerns samtal om CW-resolutionen" 2007/08/01

Den japanska regeringens officiella ståndpunkt gällande CW är enligt Konos uttalande, men Asahi ser ett problem då en del politiker, media och forskare gjort uttalanden där de förnekar eller kritiserar Konos

uttalande, bland vilka premiärminister Abe innan tillträdet var en central medlem. När Abe blev premiärminister uppgav han att han skulle ärva Konos uttalande, men att de uttalanden han senare gjorde inte går i linje med innehållet i Konos uttalande. Premiärminister Abes kritik satte enligt Asahi igång den rörelseenergi som skapade USA:s resolution. Vidare förklarar Asahi att det blev avgörande för resolutionens utveckling när Abe samt ett par riksdagsmedlemmar publicerade en annons i *The Washington Post* som kritiserade resolutionen. Annonsen blev kritiserad under det plenarsammanträde där resolutionen antogs. Asahi refererar till premiärminister Abes åsikt att ”Japan och USA har en allians som delar samma värderingar” gällande filosofin om frihet och demokrati. På så sätt återkopplar Asahi till den problematiska aspekten av premiärminister Abes uttalanden om CW, vilket formuleras som: För att dela samma värderingar är det väsentligt att Japan tydligt separerar sig från den militarism som under förkrigstiden förtryckt frihet och mänskliga rättigheter. Asahi menar att om premiärminister Abe medvetet försvarar den tidigare japanska armén gällande CW-frågan, tas det som att bejaka förtryck mot frihet och mänskliga rättigheter, vilket strider mot de värderingar som USA och Japan ska ha gemensamt.

2016:

Ledarsida 5: ”Med stabil utveckling går CW-avtalet framåt” 2016/05/04

Huvudsakligen tar inte Asahi upp ett påtagligt problem på ledarsida 5, utan uttrycker i slutet av texten ett bekymmer gällande förflyttningen av statyn av en flicka som symboliserar CW utanför japanska ambassaden i Seoul. Enligt Asahi har vissa japaner krävt att förflyttningen ska vara en förutsättning för att Japan ska ge pengar till den sydkoreanska CW-fonden. Sydkorea inkluderade denna fråga i avtalet och svarade att de ska sträva efter att kunna lösa detta korrekt, enligt Asahi. Vidare förklarar Asahi att vid förhandlingsprocessen lade den japanska sidan stor kraft på att hålla fast vid sitt egna mål gällande förflyttningen, vilket skapade motsättningar i vad som skulle vara villkoren för statyns omlokalisering och till slut kom man till bedömningen att en lösning ligger långt borta.

Ledarsida 6: ”Reflektion över avtalet gällande CW-frågan” 2016/06/05

Asahi beskriver hur under den tid som passerat sedan avtalet slöts förra december har “själviska tolkningar och diskussioner” brett ut sig i Japan och Sydkorea. En av dessa diskussioner som Asahi tar upp handlar om statyn utanför japanska ambassaden i Seoul. Enligt Asahi har bland annat LDP poängterat att en förutsättning för att Japan ska ge 1 biljon yen till den sydkoreanska CW-fonden, är att statyn omlokaliseras. Enligt avtalet ska Sydkorea göra en insats för att kunna samarbeta med relaterade organisationer för att kunna flytta på statyn. Men Asahi anser att Japans utgifter till CW-fonden och förflyttningen av statyn är två olika frågor. Asahi menar att ju mer de från den japanska sidan binder ihop de två frågorna, desto mer motståndskraftig blir den sydkoreanska opinionen, vilket gör det svårare att

fullgöra en förflyttning av statyn. Asahi anser att det inte hjälper avtalets framsteg när man hänger upp sig på den frågan. Vidare tar Asahi även upp den diskussion där den japanska sidan som anser att frågan om ansvar redan blivit juridiskt löst under Japan och Sydkoreas skadeståndsavtal år 1965, har drabbat samman med den sydkoreanska sidan som finner att CW och mänskliga rättigheter uteslutits från avtalet. Dock menar Asahi att avtalet som slöts 2015 inte har syftet att lyfta fram alla specifika olikheter mellan länderna, utan fokusera på att hjälpa offren.

Ledarsida 7: ”Det är bara början av CW-fonden” 2016/07/29

Likt ledarsida 6, har ledarsida 7 också frågan om förflyttningen av statyn utanför japanska ambassaden i Seoul som problemformulering. Asahi ser ett problem i att en del av LDP vill ha ett löfte från Sydkorea att statyn kommer förflyttas. De menar att om man envetet påtrycker denna fråga, kan det resultera i att avtalet kommer bli svårare att uppfylla.

Asahi hävdar även att misstro skapats efter att premiärminister Abe inte vill prata om avtalets innehåll på offentlig plats. Vidare förklarar Asahi att vid detta års kongress möte i januari, vägrade premiärminister Abe att referera till de ord som upprepas i avtalet: ”Vi måste slutgiltigt och oåterkalleligt avsluta detta”. Asahi anser att det är oundvikligt att misstankar höjs mot premiärminister Abe och hans sanna avsikter, när han har en sådan attityd.

Ledarsida 8: ”För att CW-talet inte ska backa...” 2016/12/30

På ledarsida 8 anser Asahi att det finns ett problem där både Japan och Sydkorea jobbar emot avtalets andemening. I Sydkorea kräver oppositionspartier att de ska gå in i omförhandling med Japan. Asahi oroar sig för att detta krav är för att oppositionspartierna ska kunna kritisera Park-administrationen för avtalet, med nästa presidentval i åtanke. Med andra ord har Asahi en farhåga för att oppositionspartierna använder CW-frågan som ett verktyg i politiska strider. Asahi nämner även att en del av den japanska regeringen och LDP hävdar att Japan gjort sin plikt när de gav pengar till CW-fonden, vilket Asahi anser vara felaktigt att hävda. Asahi fortsätter argumentera hur det adderar till ett problem, där f.d. CW som vägrat acceptera pengarna nu stärker sitt motstånd till avtalet, då de menar att premiärminister Abe i första hand samt den japanska regeringen inte vill be om ursäkt egentligen. Asahi fortsätter berätta att på grund av instabiliteten i den sydkoreanska regeringen, har det blivit svårare att ta itu med förflyttningen av statyn utanför japanska ambassaden i Seoul. I Busan råder det även en kaosartad situation där supportgrupper försöker sätta upp en likadan staty utanför det japanska generalkonsulatet. Asahi avslutar ledarsida 8 med kommentaren att ”Om inte Japan och Sydkorea möts i mitten, kommer man inte kunna uppnå grundläggande lösningar”.

2.1.3 Finns det en föreslagen lösning på problemet? Om så, vad föreslås?

2007:

Ledarsida 1: ”Bjud inte in till onödiga missförstånd med uttalandet om CW” 2007/03/06

För att undvika missförstånd som kan påverka tilltron till Japan, anser Asahi att premiärminister Abe bör förklara tidigare initiativ för den amerikanska kongressen som japanska regeringen gjort för att förlika sig med CW och andra länder i Asien, som t.ex. de “ursäktsbrev” som fyra generationer av premiärministrar från LDP signerat och skickat till före detta CW. Asahi argumenterar även att premiärministern borde medge att CW:s faktiska situation var att de i sin helhet blev tvingade.

”Men det verkar uppenbart att han borde medge den faktiska situationen, vilket är att det i sin helhet var tvång.”

”Det vore bra om han förklarade de initiativ för den amerikanska kongressen, såsom breven från premiärministern.”

Ledarsida 2: ”Nationens värdighet ifrågasätts med CW-frågan” 2007/03/10

Lösningen som Asahi föreslår i ledarsida 2 är kopplat till titeln, då de genom att formulera det som en fråga, anser att en nation med värdighet bör möta sin egen historia och betrakta CW-frågan som en inom mänskliga rättigheter för kvinnogrupper och etniska grupper.

”Istället för att hänga upp sig på att definiera smala fakta och hitta ursäkter, ska det [CW-frågan] betraktas som en fråga inom mänskliga rättigheter gällande gruppen för kvinnor och etnicitet och på så vis möta sin egen historia. Är inte det vad en nation med värdighet gör?”

Ledarsida 3: ”Premiärministern bör erkänna CW-resolutionens allvar” 2007/06/28

Den kritik som resolutionen från USA:s representanthus riktar mot Japan, bör enligt Asahi mötas med att återigen förklara tidigare erkännanden från japanska regeringen, till exempel initiativ som Konos uttalande och Asian Women’s Fund. Asahi skriver även:

”Vi har insisterat att japanska politiker bör från början ta itu med problem som involverar historiskt erkännande, som till exempel CW och premiärministerns besök vid Yasukuni-templet.”

Ledarsida 4: ”Skillnader i premiärministerns samtal om CW-resolutionen” 2007/08/01

Asahi avslutar ledarsidan genom att rekommendera premiärminister Abe att om han tvekar att ärva Konos uttalande, borde han säga det i sina tal inom och utanför Japan.

”Om han tvekar till att ärva Konos uttalande, kanske han ska uttrycka samma sak i hans tal såväl inrikes som utrikes? Det vore det bästa sättet att ta emot det.”

2016:

Ledarsida 5: ”Med stabil utveckling går CW-avtalet framåt” 2016/05/04

Asahi betonar tidigt på ledarsida 5 att de anser det viktigaste i situationen är att inte glömma avtalets andemening, som är att fokusera på att återställa f.d. CW:s värdighet och ära samt läka deras känslomässiga ärr.

”Det viktigaste är att inte glömma avtalets andemening, vilket riktar sig till att återställa f.d. CW:s värdighet och ära, samt läka deras känslomässiga ärr.”

Senare på ledarsida 5 diskuterar Asahi den framtida CW-fonden och dess konkreta åtgärder. Asahi gissar på att utöver kompensation kommer den antagligen inkludera minnesprojekt i form av utbildning och ökad medvetenhet om CW. Asahi anser att om så blir fallet, så bör man få med opartiska åsikter från japanska och sydkoreanska supportgrupper och forskare. Slutligen anser Asahi att den sydkoreanska regeringen, baserat på avtalet, självklart bör övertala supportgrupper gällande förflyttningen av statyn. Samtidigt lägger Asahi även tonvikt på att det är viktigt att både Japan och Sydkoreas regeringar fortsätter påskynda utvecklingen av en situation där alla avtalets delar kan tillämpas.

Ledarsida 6: ”Reflektion över avtalet gällande CW-frågan” 2016/06/05

Asahi anser att angående konflikten om att japanska regeringen i avtalet inte erkänner att de har ett juridiskt ansvar, att det mest kloka vore att ändå fokusera på det innehåll i avtalet som påvisar uppriktighet från Japan. Asahi syftar på att Japan i avtalet har erkänt militärens involvering, premiärminister Abe har uttryckt känslor av ånger och Japan ska betala in pengar från statskassan till CW-fonden.

”Japans regering har erkänt militärens involvering, premiärminister Abe har uttryckt känslor av ånger och ska betala in pengar från statskassan. Ordval som ’juridiskt ansvar’ eller ’kompensation’ finns inte med, men innehållet visar en uppriktighet som är klokt att fokusera på.”

Asahi nämner även att civilrättsorganisationer i bland annat Japan, Kina och Sydkorea ansökt för att registrera data gällande CW i UNESCO:s (United Nations Educational, Scientific, and Cultural Organization) världsminnesarv. Asahi anser att det är en självklarhet att den sydkoreanska regeringen, i linje med avtalets andemening, bör hålla sig från att bli inblandade i en sådan aktivitet.

Asahi avslutar ledarsida 6 med att råda Japan och Sydkoreas regeringar att återigen reflektera över avtalets innebörd och förstärka insatserna för att genomdriva avtalet. Asahi menar att om Japan och Sydkoreas samarbete för att hjälpa offren baserat på avtalet blir lyckat, bör supportgrupper och det internationella samhället förstå att detta fungerat som en effektiv lösning som övervunnit den negativa

historien.

Ledarsida 7: ”Det är bara början av CW-fonden” 2016/07/29

Asahi anser att det är nödvändigt att både Japan och Sydkorea i framtiden konstant fortsätter att anstränga sig för att f.d. CW ska kunna få leva sina återstående år fridfullt. Vidare argumenterar Asahi att eftersom CW:s tankar och åsikter varierar, får man lyssna noga på vad de har att säga, så att man kan verkställa det ordentligt.

I frågan om att Japan inte erkänner ett juridiskt ansvar för CW, tycker Asahi att premiärminister Abe har uttryckt sin ånger, bett om ursäkt och medgett regeringens ansvar. På så sätt finner Asahi att det viktigaste är hur man baserat på avtalet, kan fortsätta hjälpa f.d. CW konkret. Med detta som mål vill Asahi även att sydkoreanska supportgrupper uttrycker sin åsikt om CW-fonden och tillsammans med regeringarna jobbar ihop. Angående frågan om förflyttningen av statyn, anser Asahi att istället för vara envis, bör man påskynda utvecklingen av en miljö där förflyttningen är möjlig att göra. Avslutningsvis rekommenderar Asahi att för att den slutgiltiga resolutionen inte ska gå bakåt, är det viktigt att Japan och Sydkoreas regeringar utifrån avtalet, samarbetar och jobbar tillsammans på projektet. I sin sista mening, ber Asahi regeringarna att ge avtalets andemening sin yttersta respekt, utan att lägga vikt på att tolka varandra trångsynt.

”För att den slutgiltiga resolutionen inte ska gå bakåt, är det viktigt utifrån avtalet, att både Japan och Sydkoreas regeringar samarbetar och jobbar på projektet. Ge avtalets andemening sin yttersta respekt, utan att lägga vikt på att trångsynt tolka varandra. Återigen, bör vi ha i åtanke att detta är ett bra sätt att lösa problemet.”

Ledarsida 8: ”För att CW-talet inte ska backa...” 2016/12/30

Asahi argumenterar att det är nödvändigt att Japan och Sydkoreas regeringar fortsätter med kontinuerlig ansträngning för att relationen inte ska återgå till sin tidigare status. Vidare anser Asahi att samtidigt som regeringarna kommer närmare CW, borde de från och med nu ta itu med frågan genom att lära sig från den olyckliga historien, lyfta den som en universell fråga som bland annat handlar om att ge ett evigt anti-krigs-löfte, och försöka förbättra mänskliga rättigheter.

”Medan både Japans och Sydkoreas regeringar närmar sig CW, borde de från och med nu ta itu lära sig från den olyckliga historien, lyfta frågan som bland annat ett evigt anti-krigs-löfte, och försöka förbättra mänskliga rättigheter.”

I slutet av ledarsida 8 tar Asahi upp konflikten gällande förflyttningen av statyn. Asahi avslutar ledarsida 8 genom att konstatera att som problemet symboliserar, borde både Japan och Sydkorea återigen

uppmärksamma det faktum att om inte de möts i mitten, kan de inte uppnå de väsentliga lösningarna.

“Som detta problem symboliserar, borde båda sidorna återigen beakta att om inte Japan och Sydkorea möts i mitten av hjärtat, kan inte centrala lösningar uppnås.”

2.1.4 Vem/vad anses vara offer?

2007:

Ledarsida 1: ”Bjud inte in till onödiga missförstånd med uttalandet om CW” 2007/03/06

I ledarsidan beskrivs inga märkbara offer, men Asahi uttrycker sympatier för CW i sitt ställningstagande till hur premiärministern bör uttala sig - Att han borde medge att den faktiska situationen var att CW med tvång blev hanterade, transporterade och rekryterade av den tidigare japanska armén. Denna sympati för CW kan indikera att Asahi anser dem vara offer. Det finns även en formulering i sista stycket av ledarsidan, där Asahi förklarar hur premiärminister Abe bör undvika att vidare göra uttalanden som kan bjuda in till missförstånd, då det kan påverka Japans anseende. På så vis porträtteras Japan som land även som ett offer i frågan, då Asahi menar att premiärminister Abes handlingar kan ha en direkt negativ påverkan på Japans anseende.

Ledarsida 2: ”Nationens värdighet ifrågasätts med CW-frågan” 2007/03/10

Asahi argumenterar, likt ledarsida 1, att i sin helhet finns det inte någon tvekan om att kvinnor togs mot sin vilja för att bli sexpartners till japanska soldater. Genom att återigen uttrycka sympatier för CW och hålla fast vid att det handlade om tvång, visar Asahi att de ser CW som offer i frågan. Att Asahi även anser att Kono i sitt uttalande var nobel som drog slutsatsen att “under militärens involvering blev många kvinnors ära och värdighet djupt sårade”, visar att de ytterligare står bakom CW och sympatiserar med dem.

Ledarsida 3: ”Premiärministern bör erkänna CW-resolutionens allvar” 2007/06/28

I ledarsida 3 riktar Asahi sin oro främst mot Japan som land, vilket gör nationen till offret i texten. Asahi fasar för att Japan ska bli skarpt kritiserat av USA inför det internationella samhället. Asahi anser även att handlingar från politiker nämnda på ledarsida 3 ska påverka Japans internationella anseende. Ledarsida 3 avslutas med frågan om Japans demokrati mår bra, vilket påvisar ytterligare att Asahi oroar sig över Japan och dess internationella anseende.

”Om Japan inte reflekterar över sina förflutna misstag, kommer den amerikanska

kongressen skarpt kritisera Japan inför det internationella samhället. Det har en allvarlig innebörd.”

”Japans internationella anseende påverkas också av det beteende som rättfärdigar förkrigsvärderingar och handlingar.”

”Sedan f.d. premiärminister Junichiro Koizumi besökte Yasukuni-templet, har det internationella samhället strikt bevakat Japans insatser gällande historia. Mår Japans demokrati bra?”

Ledarsida 4: ”Skillnader i premiärministerns samtal om CW-resolutionen” 2007/08/01

Asahi beskriver inget offer på ledarsida 4.

2016:

Ledarsida 5: ”Med stabil utveckling går CW-avtalet framåt” 2016/05/04

Asahi skriver på ledarsida 5 att det viktigaste är att inte glömma avtalets andemening, som fokuserar på att återställa f.d. CW:s värdighet och ära, samt läka deras känslomässiga ärr.

Denna formulering påvisar att Asahi stöttar och sympatiserar med f.d. CW.

”Det viktigaste är att inte glömma avtalets andemening som riktar sig till att återställa f.d. CW:s värdighet och ära, samt läka deras känslomässiga ärr.”

Ledarsida 6: ”Reflektion över avtalet gällande CW-frågan” 2016/06/05

På ledarsida 6 reciterar Asahi utrikesminister Kishidas uttalande om CW-fonden: ”Båda regeringarna kommer uträtta ett jobb där vi samarbetar för att återställa alla tidigare CW:s ära och värdighet, samt läka deras sårade hjärtan”. Efter citeringen skriver Asahi att de önskar att både Japan och Sydkoreas regeringar tillsammans kommer gå framåt mot detta mål, utan att glömma bort det. Målet med CW-fonden är att ”återsälla f.d. CW:s ära och värdighet, samt läka deras sårade hjärtan”, vilket Asahi önskar inte ska glömmas bort under regeringarnas samarbete. Detta tyder på att Asahi sympatiserar med f.d. CW och vill att målet ska fullbordas. Senare på ledarsida 6 tar Asahi upp konflikten gällande juridiskt ansvar. Asahi anser att detta avtal handlar om att fokusera på hjälp till offren, inte att lyfta fram skillnader. Asahi använder sig direkt av ordet ”offren” när de skriver om CW. Mot slutet av ledarsida 6 konstaterar Asahi även att CW existens är ett faktum.

”Vi önskar att båda regeringarna tillsammans går framåt mot detta mål, utan att glömma bort det.”

”Dock är detta ett avtal som ska leda ljuset till offrens hjälp, inte lyfta fram specifika skillnader.”

Ledarsida 7: ”Det är bara början av CW-fonden” 2016/07/29

På ledarsida 7 argumenterar Asahi att bara för att regeringarna gått med på att avsluta ett långvarigt pendlande problem, förväntas det inte att offrens sår kan läkas på en gång. Offren i denna fråga som Asahi syftar på är f.d. CW. Vidare anser Asahi att det är essentiellt att både Japan och Sydkorea i framtiden fortsätter att anstränga sig för att f.d. CW kan få spendera sina återstående år fridfullt. Denna mening tyder på att Asahi sympatiserar starkt med f.d. CW. På ledarsida 7 lägger även Asahi tonvikt på att det viktigaste är hur man kan fortsätta att hjälpa f.d. CW på ett konkret sätt.

”Bara för att regeringarna har gått med på att få ett avslut på ett långvarigt, pendlande problem, förväntas det inte att offrens sår kan läkas på en gång.”

”Det är nödvändigt att både Japan och Sydkorea i framtiden fortsätter att anstränga sig konstant, så att f.d. CW får spendera sina återstående år fridfullt.”

”Det som är viktigast nu är hur man kan fortsätta hjälpa f.d. CW konkret.”

Ledarsida 8: ”För att CW-talet inte ska backa...” 2016/12/30

Asahi öppnar ledarsida 8 med att ställa frågan:

”Hur läker man känslorna hos f.d. CW som av den japanska arméns soldater och officerare blev tvingade till rollen som deras sexpartners?”

Denna fråga visar starkt att Asahi anser CW vara offren i denna fråga.

2.1.5 Vad är åsikten gällande åtgärder/kompensationer/insatser?

2007:

Ledarsida 1: ”Bjud inte in till onödiga missförstånd med uttalandet om CW” 2007/03/06

På ledarsida 1 tar Asahi upp den resolution som uppmanar premiärminister Abe till att officiellt be om ursäkt gällande CW frågan. I samband med resolutionens kritik mot att Japan inte gjort en tillräcklig ursäkt till CW, förklarar Asahi hur Japans regering skapat Asian Women's Fund som hade sin grund i Konos uttalande och beskriver det som ett arbete mellan regeringen och den privata sektorn för att ge en kompensation till CW. Asahi förklarar även att fyra generationer av premiärministrar från LDP har signerat en typ av "ursäktsbrev" som sedan skickades ut till respektive CW. Asahi beskriver dessa initiativ som:

“Det är insatser som regeringen och den privata sektorn har samlat ihop för att förlika sig med flera länder i Asien som under krigstiden blev nedtrampade [av Japan]”.

Asahi avslutar även ledarsidan med att rekommendera att det bästa vore om de nämnda initiativen förklarades för den amerikanska kongressen. Asahis åsikt gällande åtgärder för CW blir på så vis den att

de tidigare insatser som gjorts av japanska regeringen varit delvis positiva. Eftersom Asahi inte motsätter sig att en resolution från USA som uppmanar japanska regeringen till att göra en officiell ursäkt till CW kan antas betyder det att Asahi har uppfattningen att det fortfarande finns åtgärder kvar att göra. Samtidigt indikeras det att de anser de kompensationer som gjorts ändå borde vara tillräckliga nog för att förklara för USA.

Ledarsida 2: ”Nationens värdighet ifrågasätts med CW-frågan” 2007/03/10

Asahi fortsätter att argumentera att resolutionen från USA:s representanthus har missförstått situationen, då den enligt Asahi är skriven under premissen att den japanska regeringen inte bett om ursäkt till CW. Återigen tar Asahi upp Asian Women's Fund och premiärministerns ”ursäktbrev”. Asahi förklarar hur de argumenterat att statliga kompensationer är vad de hoppas på, men att ha en plan som är det näst bästa är oundvikligt.

“Vi har i våra ledarsidor argumenterat att statliga kompensationer är vad vi önskar, men att en plan som är den näst bästa är oundvikligt.”

Ledarsida 3: ”Premiärministern bör erkänna CW-resolutionens allvar” 2007/06/28

Asahi fortsätter med att argumentera att Konos uttalande och Asian Women's Fund bör återigen förklaras och diskuteras för att lindra den tvivel och kritik som riktas mot Japan i amerikanska representanhusets resolution.

”Allvarligt tvivel och allvarlig kritik riktas mot Japan. Vi borde förklara initiativ såsom Konos uttalande och Asian Women's Fund och återigen prata om dessa erkännanden.”

Ledarsida 4: ”Skillnader i premiärministerns samtal om CW-resolutionen” 2007/08/01

Återigen nämner Asahi Konos uttalande, Asian Women's Fund och premiärministerns ”ursäktbrev” i samband med USA:s resolution som anser att Japan inte har framfört en tillräcklig ursäkt till CW.

2016:

Ledarsida 5: ”Med stabil utveckling går CW-avtalet framåt” 2016/05/04

Angående CW-avtalet mellan Japan och Sydkorea, anser Asahi att det är viktigaste är att regeringarna inte glömmer avtalets andemening, vilket är att återställa f.d. CW:s värdighet och ära samt läka deras känslomässiga ärr. I slutet av ledarsida 5 anser Asahi att det även är viktigt att både Japans och Sydkoreas regeringar skyndar på att skapa en miljö där allt från avtalet kan omsättas i praktiken.

Ledarsida 6: ”Reflektion över avtalet gällande CW-frågan” 2016/06/05

Asahi har en positiv inställning till CW-avtalet och önskar att regeringarna går framåt utan att glömma avtalets andemening. Asahis åsikt angående avtalet är att det ska fokusera på att hjälpa f.d. CW och inte lyfta fram meningsskiljaktigheter. Även om ordval som juridiskt ansvar eller kompensation inte finns med, så anser Asahi att avtalets innehåll visar en uppriktighet från Japan.

Ledarsida 7: ”Det är bara början av CW-fonden ” 2016/07/29

Asahi har en positiv inställning till CW-fonden och avtalet och tycker det är viktigast att man fortsätter hjälpa f.d. CW konkret. Japanska regeringens en biljon yen som ska skickas till CW-fonden anser Asahi vara ett självklart beslut baserat på avtalet. Asahi vill att regeringarna ska ge avtalets andemening den yttersta respekten, vilket tyder på att de värdesätter den.

Ledarsida 8: ”För att CW-talet inte ska backa...” 2016/12/30

Asahis åsikt gällande CW-avtalet uttrycks konkret i meningen:

”Deras skadade ära och värdighet kan inte läkas helt av att få ta emot pengar 70 år senare. Men om villigheten till att göra så mycket som möjligt blir accepterad av f.d. CW, kan man säga att det politiska avtalet varit betydelsefullt.”

2.1.6 Tas Japans krigsminnen/förflutna upp? Om så, hur är inställningen till det?

2007:

Ledarsida 1: ”Bjud inte in till onödiga missförstånd med uttalandet om CW” 2007/03/06

I det näst sista stycket av ledarsida 1 argumenterar Asahi för de kompensationer som gjorts. I sin formulering använder de sig av ord som ”förlika sig med” och ”under krigstid blev nedtrampade”, vilket syftar på Japans krigsföring under andra världskriget. Med dessa val av ord framstår det som att Asahis inställning till Japans krigsminne är den att Japan utförde icke-rättfärdigande handlingar under andra världskriget.

”Det är insatser som regeringen och den privata sektorn samlat ihop för att förlika sig med de länder i Asien som under krigstid blev nedtrampade”

Ledarsida 2: ”Nationens värdighet ifrågasätts med CW-frågan” 2007/03/10

Samma mening som jag citerar från ledarsida 2 under fråga 3 går även att applicera på denna fråga. Asahi anser att en nation med värdighet betraktar CW-frågan som en fråga gällande kvinnor och etniska grupper inom mänskliga rättigheter. CW-frågan ska enligt Asahi handla om att möta sin egen historia, istället för att fastna vid att definiera alla fakta exakt. Formuleringen som Asahi gör pekar på att de anser att

premiärminister Abe och likasinnade inte möter Japans förflutna på vad Asahi anser vara ett värdigt sätt. Asahi avslutar ledarsida 2 med kritiken att Japan har kritiserat Nordkoreas kidnappningar av japaner och brott mot mänskliga rättigheter internationellt. Problemet enligt Asahi är att det blir mindre övertygande att kritisera sådant om man själv ignorerar de som genom historien fallit offer för Japans egna brott mot mänskligheten.

”Japan kritiserar Nordkoreas kidnappningar och brott mot mänskliga rättigheter i det internationella samfundet. Å andra sidan blir det mindre övertygande om man håller för ögonen när man ser de som är offer för ens egna brott mot mänskligheten genom sin egen historia.”

Ledarsida 3: ”Premiärministern bör erkänna CW-resolutionens allvar” 2007/06/28

Asahi har använt sig av formuleringar som ”reflektera över sina tidigare misstag”, ”problem som involverar historiskt erkännande” och ”det beteende som rättfärdigar värderingar och handlingar likt dessa från förkrigstiden”. Dessa val av ord och formuleringar påvisar att Asahi anser att Japan har gjort misstag under andra världskriget, att det uppstått problem på grund av dessa misstag, att politiker bör agera för att lösa dem och att dessa misstag har rättfärdigat värderingar som liknar de Japan hade före andra världskrigets slut. Denna bedömning gjord av Asahi är kritisk och uppmanar japanska politiker att inse att Japan gjort misstag under krigstid, men också att de senare handlingarna såsom premiärministerns besök vid Yasukuni-templet, är problem som rör vid historiskt erkännande och kan påverka Japans internationella rykte.

”Om Japan inte reflekterar över sina tidigare misstag kommer den amerikanska kongressen klandra Japan inför det internationella samhället. Det har en allvarlig innebörd. Vi har insisterat på att politiker bör från början ta itu med problem som involverar historiskt erkännande, som till exempel CW och premiärministerns besök vid Yasukuni-templet. Vi har även insisterat på detta eftersom Japans internationella rykte också påverkas av det beteende som rättfärdigar värderingar och handlingar likt dem från förkrigstiden”

Asahi hävdar även att kärnan i problemet gällande CW-frågan är att Japans politik i sig självt inte möter sina egna historiska misstag ordentligt, vilket antyder att Asahi har en kritisk inställning till vad för slags politik Japan har fört.

”Hur som helst är problemets kärna att Japans politik i sig självt inte möter sina egna historiska misstag ordentligt.”

I slutet av ledarsida 3, beskriver Asahi hur Japan efter andra världskriget blev ett demokratiskt land som respekterade frihet och mänskliga rättigheter. Asahi menar också att Japan också ångrade sitt förflutna i form av invasion och kolonialt styre.

”Efter kriget pånyttföddes Japan till ett demokratiskt land som respekterade frihet

och mänskliga rättigheter, samt ångrade djupt sitt förflutna i form av bland annat invasion och kolonialt styre.”

Ledarsida 4:”Skillnader i premiärministerns samtal om CW-resolutionen”2007/08/01

Asahi riktar kritik mot premiärminister Abe och de forskare, media och andra politiker som enligt Asahi förnekat eller attackerat bland annat Konos uttalande. Även den annons som publicerades i *The Washington Post* anses av Asahi vara ett sätt att försvara den japanska armén i frågan om CW. Asahis inställning till Japans krigsminnen i ledarsida 4 är att det är väsentligt att Japan tar avstånd från förkrigs-militarismen, då de anser att den förtrycker frihet och mänskliga rättigheter.

“För att kunna dela dessa värderingar är det väsentligt att sammanfatta den förkrigs-militarism som förtryckt frihet och mänskliga rättigheter och sedan tydligt ta avstånd från den. Att avsiktligt försvara den tidigare japanska arméns i frågan om CW, tolkas som om man bejakar förtryck mot frihet och mänskliga rättigheter.”

2016:

Ledarsida 5:”Med stabil utveckling går CW-avtalet framåt” 2016/05/04

Asahi tar inte upp Japans krigsminnen på ledarsida 5.

Ledarsida 6:”Reflektion över avtalet gällande CW-frågan”2016/06/05

På ledarsida 6 refererar Asahi kort till Japans krigsminnen genom att konstatera ”det är ett faktum att CW existerade”.

Ledarsida 7: ”Det är bara början av CW-fonden” 2016/07/29

Asahi tar inte upp Japans krigsminnen på ledarsida 7.

Ledarsida 8: ”För att CW-talet inte ska backa...” 2016/12/30

Asahi tar inte upp Japans krigsminnen på ledarsida 8.

2.1.7 Beskrivs något/någon positivt och/eller negativt?

2007:

Ledarsida 1: ”Bjud inte in till onödiga missförstånd med uttalandet om CW” 2007/03/06

Asahi anser på ledarsida 1 att USA och Sydkoreas utrikesminister Song Mins oro över premiärminister Abes uttalande gällande CW gick för långt. Då Asahi använder sig av uttrycket ”denna tolkning verkar ha gått för långt” har det en mild negativ ton. Vidare på ledarsida 1 finner Asahi premiärminister Abes uttalande som svårt att förstå och att det verkar som att han fastnat vid ordet ”tvång”. Asahi menar att det inte är ett nobelt beteende som premiärminister att representera Japan med en ståndpunkt där man hänger

upp sig på smala definitioner och distinktioner. I slutet av ledarsida 1 anser Asahi att premiärminister Abe borde undvika uttalanden som bjuder in till onödiga missförstånd, då det kan påverka Japans anseende.

”Det verkar som premiärministern har fastnat vid ’tvång’. Det gör att det blir svårt att förstå sig på hans tal.”

”Man kan inte säga att det är ett nobelt beteende för en premiärminister att representera Japan med en ståndpunkt som är att hänga upp sig på smala definitioner och distinktioner.”

Ledarsida 2: ”Nationens värdighet ifrågasätts med CW-frågan” 2007/03/10

Asahi uttrycker sig negativt i flera meningar på ledarsida 2. Den första gäller att medlemmar från LDP bett premiärminister Abe att ompröva Konos uttalande och att en del medier instämmer i detta. Asahi anser att detta blivit en händelse som inom och utanför Japan ”hållt olja på en gnista”, vilket Asahi tycker är inget annat än patetiskt. Att vissa medier hävdar att CW-frågans kärna handlar om huruvida myndigheter tog kvinnor mot sin vilja eller ej, men Asahi ställer frågan om detta argument är ett försök att avleda från frågans sanna kärna. Asahi vill även poängtera de internationella missförstånd, som t.ex. att USA:s resolution är skriven under premissen att den japanska regeringen inte har bett om ursäkt gällande CW-frågan. I slutet av ledarsida 2 anmärker Asahi att Japan kritiserat Nordkorea för kidnappningarna av japaner, men att det blir mindre övertygande kritik när man blundar för offren av sin egen historias brott mot mänskligheten.

”Under tiden har medlemmar från LDP bett premiärministern att återigen ompröva fakta i kabinettsekreterare Konos uttalande år 1993, där han uttryckte kontemplation och bad om ursäkt. En del media har också en tendens att instämma i detta, vilket har blivit en situation inom och utanför Japan där man håller olja på en gnista. Det är inget annat än patetiskt.”

”Just nu verkar det som att vissa medier hävdar att kärnan i problemet är om myndigheter tog kvinnor mot sin vilja eller ej. Men är inte det ett argument som försöker avleda från problemets sanna kärna?”

”Jag vill också poängtera de missförstånd som finns internationellt, t.ex. att resolutionen från USA:s representanthus är skriven under premissen att den japanska regeringen inte bett om ursäkt.”

”Japan kritiserar Nordkoreas kidnappningar och brott mot mänskliga rättigheter i det internationella samfundet. Å andra sidan blir det mindre övertygande om man håller för ögonen när man ser de som är offer för ens egna brott mot mänskligheten genom sin egen historia.”

Asahi uttrycker sig positivt om Konos uttalande, då de anser att hans slutsats att många kvinnors ära och värdighet blev djupt sårade på grund av den japanska militärens deltagande, var en nobel sak att göra. Angående Asian Women’s Fund har Asahi en positiv inställning till den, då de anser att fonden var en lösning på frågan om ersättning. De skriver även att de argumenterat att statliga kompensationer är

önskvärt, men en plan som är näst bäst är oundviklig.

”Att Kono drog slutsatsen att ’under militärens inblandning, blev många kvinnors ära och värdighet djupt sårade’ är en nobel sak att göra.”

“Vi har i våra ledarsidor argumenterat att statliga kompensationer är vad vi önskar, men att en plan som är den näst bästa är oundvikligt.”

Ledarsida 3: ”Premiärministern bör erkänna CW-resolutionens allvar” 2007/06/28

Asahi beskriver premiärminister Abes besök till Yasukuni-templet och CW-frågan som beteenden som rättfärdigare förkrigsvärderingar och handlingar, vilket påverkar Japans internationella anseende. Asahi skriver att det känns outhärdligt att det har nått en sådan kritisk situation samt är ledsen och besvärad över att tänka på att Japan ses som ett sådant land.

”Det är för att Japans internationella anseende också påverkas av det beteende som rättfärdigar förkrigsvärderingar och handlingar. Det känns outhärdligt att det har nått en sådan kritisk situation. Jag är ledsen att tänka på att Japan ses som ett sådant land, det är besvärande.”

Asahi anser även att det finns problem med resolutionen, då generationer av japanska premiärministrars ursäktbrev till f.d. CW inte nämns och Konos uttalande inte är tillräckligt. Dock argumenterar Asahi att resolutionen har rätt i att det funnits en utveckling i Japan där man kritiserat Konos uttalande och förändrat beskrivningar om CW i läroböcker. På så sätt beskriver Asahi USAs resolution som delvis negativ, eftersom de anser att legitima åtgärder inte tas med. Men Asahi beskriver även handlingar som kritik mot Konos uttalande och redigering av läroböcker som negativt och anledningar till USA:s resolution.

”Det betyder inte att det inte finns några problem med resolutionen. Den nämner inte att generationer av premiärministrar skrivit ursäktbrev till f.d. CW och Konos uttalande är otillräckligt.”

Senare på ledarsida 3 diskuterar Asahi den helsidesannons i *The Washington Post* som kritiserar USA:s resolution och beskriver den som bisarr och en kritik som återigen tänder gnistor i ett problem som höll på att svalna. Asahi tror även att premiärminister Abe förstört sin ursäkt som han uttryckte när han besökte USA för första gången i april, vilket tyder på att Asahi har en negativ inställning till premiärminister Abes kritiska uttalanden mot CW. Asahi konstaterar även att CW-frågans kärna handlar om att Japans politik inte möter sina egna historiska misstag ordentligt, vilket är en tydlig kritik mot den politik som förts i Japan gällande CW-frågan. Asahi anmärker även på att premiärminister Abe sagt att ”I amerikanska kongressen görs många resolutioner, det här är en av dem” och ”Jag har inte planerat på att kommentera det”, vilket Asahi uppfattar som upprörande.

”Säkerligen är det en bisarr helsidesannons som kritiserar resolutionen som för att ’avsiktligt förvränga verkligheten’, ihopsatt av endast 40 personer från styrande oppositionspartiets riksdagsledamöter och Shinzo Abes diplomatiska kritiker. Man kan säga att det tal där premiärministern ursäktade sig, när han besökte USA för första gången i april, är förstört. Hur som helst är kärnan i problemet att Japans politik i sig självt inte möter sin egen historias misstag ordentligt. Premiärministern har sagt att ’I kongressen skrivs många resolutioner, det här är en av dem’ och ’Jag har inte planerat på att kommentera det’. Detta är upprörande.”

Asahi kommenterar återigen premiärminister Abes beteende genom att skriva:

”Om intrycket blir att man finner idén ’reflektera över det förflutna’ omskakande, kommer resultatet bli att ens värderingar betvivlas”.

Med denna kommentar syftar Asahi på sin uppfattning att premiärminister Abe inte vill reflektera över sitt förflutna och att det leder till att hans värderingar blir ifrågasatta av t.ex. USA.

Ledarsida 4: ”Skillnader i premiärministerns samtal om CW-resolutionen” 2007/08/01

Asahi har en negativ inställning på ledarsida 4 till att USA i sin resolution inte värderar insatser som Konos uttalande, Asian Women’s Fund och premiärministerns ursäkts brev.

”Kono satte sedan upp Asian Women’s Fund, som var en slags sammanslutning av riksdag och privatpersoner som tillsammans med ersättningspengar lämnade över ett ursäktsbrev med premiärministerns underskrift till f.d. CW. Det är synd att USA inte värderat dessa insatser fullt ut.”

Men Asahi finner även att det finns orsaker från Japans sida som gjort att en resolution antagits som kritiserar Japans förflutna så hårt, vilket indikerar att Asahi också har en negativ inställning till vissa politikere och medias handlingar gällande CW-frågan. Asahi formulerar även Japans förflutna med en negativ ton genom att skriva:

“För att kunna dela dessa värderingar är det väsentligt att sammanfatta den förkrigs-militarism som förtryckt frihet och mänskliga rättigheter och sedan tydligt ta avstånd från det. Att avsiktligt försvara den tidigare japanska arméns i frågan om CW, tolkas som om man bejakar förtryck mot frihet och mänskliga rättigheter.”

Asahi menar även att premiärminister Abes tystnad som svar på resolutionen kommer bara ge en kontra-produktiv effekt.

Ledarsida 5: ”Med stabil utveckling går CW-avtalet framåt” 2016/05/04

Asahi skriver att det inte uppstått någon kritik gentemot varandra från varken Japan eller Sydkorea på

internationell nivå och på regeringsnivå finns en respektfull attityd gällande avtalet. Asahi beskriver även hur de uppskattar att båda regeringarna gått vidare med försiktighet, då Asahi anser att detta är en fråga som lätt kan sätta fart på den nationalism som finns i Japan. På så sätt blir det en mening från Asahi som både beskriver en positiv inställning (att regeringen tar avtalets utveckling med försiktighet) och en negativ inställning (det finns nationalism i Japan som kan spurras av CW-frågan).

”Under tiden har inte det framförts någon kritik mot varandra på internationell nivå från någon av sidorna och på regeringsnivå håller de åtminstone fast vid en respektfull attityd till avtalet. Vi kan uppskatta att båda regeringarna går vidare med försiktighet, då det är en fråga som lätt kan stimulera den väldiga nationalism som finns inom Japan.”

Ledarsida 6: ”Reflektion över avtalet gällande CW-frågan” 2016/06/05

Asahi anser att sedan avtalet slöts i december 2015, har ”själviska tolkningar och uttalanden” frodats i både Japan och Sydkorea, vilket har en negativ ton. Enligt Asahi är det rösterna som förenar frågan om Japans monetära bidrag till CW-fonden och frågan om förflyttningen av statyn som gör det svårare att komma fram till en lösning gällande förflyttningen. Asahi menar att ju starkare dessa röster blir, desto hårdare blir den koreanska opinionen. Asahi uttrycker på så vis en negativ åsikt till hur vissa på den japanska sidan förhandlar med den sydkoreanska sidan.

När det gäller positiva åsikter, anser Asahi att Japan ändå uttrycker uppriktighet i avtalet, även om ordval som ”juridiskt ansvar” eller ”kompensation” är inkluderade. Detta uttalande påvisar att Asahi har en positiv inställning till vad innehållet i avtalet innefattar. Asahi visar även sin positiva inställning till avtalet när de skriver:

”Om samarbetet baserat på avtalet mellan Japan och Sydkorea blir lyckat, borde de privata organisationerna och det internationella samhället få en bättre förståelse för att avtalet fungerar som en effektiv lösning på att övervinna den negativa historien.”

Ledarsida 7: ”Det är bara början av CW-fonden” 2016/07/29

Asahi har en generellt positiv inställning till avtalet och värdesätter det högt, då den i slutet av ledarsida 7 skriver:

Ge avtalets andemening sin yttersta respekt, utan att lägga vikt på att trångsynt tolka varandra. Återigen, bör vi ha i åtanke att detta är ett bra sätt att lösa problemet.”

Asahi är även positivt till att den japanska regeringen ska ge en biljon yen till avtalets fond, vilket återigen visar på att de stöttar avtalet som en slags kompensation.

Dock uttrycker Asahi också en negativ synvinkel på de inom LDP som vill ha ett löfte om att statyn utanför japanska ambassaden i Seoul ska förflyttas, för att Japan ska skicka pengarna. Asahi argumenterar att om man är egensinnig i detta fall, kan det bara göra det svårare att uppfylla avtalet. Asahi anser även

att det är oundvikligt att misstankar höjs mot premiärminister Abe och hans sanna avsikter, när han inte pratar om avtalets innehåll på offentlig plats eller refererar till de formuleringar i avtalet som säger att ”vi måste slutgiltigt och oåterkalleligt avsluta detta”.

Ledarsida 8: ”För att CW-talet inte ska backa...” 2016/12/30

Asahi har en optimistisk vision gällande avtalet, där de formulerar sig:

”Deras skadade ära och värdighet kan inte läkas helt av att få ta emot pengar 70 år senare. Men om villigheten till att göra så mycket som möjligt blir accepterad av f.d. CW, kan man säga att det politiska avtalet varit betydelsefullt.”

Denna mening tyder på att Asahi inte tror att monetära kompensationer kan läka f.d. CW:s värdighet och ära, men att om de accepterar Japan och Sydkoreas vilja att göra vad de kan, kommer avtalet att vara betydelsefullt, vilket är en positiv vision av framtiden.

Asahi går in på en mer negativ not när de anser att regeringarna går emot avtalets andemening. Asahi syftar på de sydkoreanska oppositionspartier som Asahi oroar sig över kan använda CW-frågan som ett verktyg i politiska strider och vissa i den japanska regeringen och vissa i LDP som tycker att Japan redan gjort sin plikt när de satte in pengar på fonden.

”Dock är det en skam att båda parterna betar sig som att de vill gå emot avtalets andemening.”

”Men, om de bara har för avsikt att använda den historiska frågan som ett verktyg för politiska strider, har jag inget annat val än att kalla det oansvarig politik.”

”En del av den japanska regeringen och LDP har åsikten att Japan har uppfyllt sin plikt när de satte in pengar i fonden, men detta är felaktigt.”

2.2 Yomiuri Shinbun 2007 och 2016

2.2.1 Vem/Vad handlar ledarsidan om?

2007:

Ledarsida 9: ”Bråk som avviker från CW-frågans kärna” 2007/03/07

Ledarsida 9 kretsar kring den överläggning som USA:s representanthus höll gällande resolutionen om CW-frågan. Yomiuri tar även upp vad de anser vara den huvudsakliga orsaken till resolutionens uppkomst.

Ledarsida 10: ”Kapa av roten på amerikanska kongressens missförstånd gällande CW-resolutionen” 2007/06/28

Ledarsida 10 handlar återigen om resolutionen från USA:s representanthus.

Ledarsida 11: ”Oro för att den felaktiga historien i CW-resolutionen ska fortsätta gå på egen hand”

2007/08/01

Resolutionen fortsätter vara det huvudsakliga ämnet även i ledarsida 11. Yomiuri fokuserar även på relationen mellan Japan och USA. Yomiuri tar även upp andra länder som under krigstider haft CS och CW samt frånvaro av kritik mot dessa länder.

Ledarsida 12: ”Kedjereaktionen gällande CW-resolutionen i Europa är oroande” 2007/12/15

Ledarsida 12 handlar om att ännu en resolution som kritiserar Japan för CW har antagits i Europaparlamentet, vilket enligt Yomiuri är en konsekvens av resolutionen från USA:s representanthus. Även Amnesty International har uppmärksammat CW-frågan. Yomiuri tar också upp att andra länder haft CW under andra världskriget. Konos uttalande kommer på tal i slutet av ledarsida 12.

2016:

Ledarsida 13: ”FN:s kvinnokonvention förvränger Japans och Sydkoreas avtal gällande CW”

2016/03/10

Ledarsida 13 kretsar kring den skriftliga rapporten gällande Japan och Sydkoreas avtal om CW-frågan, sammanställd av FN:s kvinnokonvention. Det avtal som enligt Yomiuri är en slutgiltig uppgörelse mellan Japan och Sydkorea, anser FN:s kvinnokonventionen inte ha ett tillvägagångssätt som tillräckligt går i linje med offren i fråga. De kräver även att Japan bör ge CW rätt till hjälp, passande kompensation, gottgörelse, en officiell ursäkt och återskapa deras ära. Yomiuri förklarar vidare att en kommitté grundades under FN:s kvinnokonvention, som uppmanar länder i en liknande situation att rapportera om en status för genomföranden av sina avtal, för att sedan inspektera dem. Enligt Yomiuri har de sedan 1990-talet haft ett intresse i CW-frågan och senast 2009 föreslog de Japan att ge CW kompensation och utbilda folket om frågan. Enligt Yomiuri förklarade den japanska regeringen sin insats i form av Asian Women's Fund, men kommittén höll fast vid sin ståndpunkt att kompensation var nödvändigt.

Ledarsida 14: ”Sydkoreas CW-fond söker förståelse från folket för avtalets genomförande”

2016/06/07

Ledarsida 14 handlar om att fonden som ska upprättas för att stötta f.d. CW, baserat på CW-avtalet mellan Japan och Sydkorea, lanserade en förberedelsekommitté. Yomiuri tar även upp kritiken som riktats mot avtalet. I slutet av ledarsidan tar Yomiuri upp förflyttningen av flickstatyn utanför japanska ambassaden i Seoul som Sydkorea under avtalets förhandlingar lovade skulle ske.

Ledarsida 15: ”Angående Sydkoreas CW-fond vill vi att stödet ska sättas igång” 2016/07/29

Den sydkoreanska fonden som ska ge CW stöd är huvudämnet på ledarsida 15. Ledarsida 15 handlar även om att det finns grupper i Sydkorea som motsätter sig avtalet.

Ledarsida 16:”Kommer Park-administrationens kris i Sydkorea att påverka CW-avtalet?”

2016/11/02

Ledarsida 16 fokuserar på krisen för Park-administrationen, då det upptäcktes att Park tillåtit en nära vän att vara delaktig i statsledningen, vilket lät henne samla omdirigerat kapital. Park-administrationen har kritiserats starkt för detta och stödet från folket har sjunkit sedan hon tillträdde som president i Sydkorea. Ledarsida 16 tar även upp hur denna skandal kommer att påverka Japan, USA och Sydkoreas samarbete för att försvara sig mot ett militärt anfall från Nordkorea, samt CW-avtalet.

2.2.2 Vad är problemet?

2007:

Ledarsida 9: ”Bråk som avviker från CW-frågans kärna” 2007/03/07

Problemet enligt Yomiuri är att det finns en risk att resolutionen gällande CW-frågan inte baseras på definitiva data. Premiärminister Abe och utrikesminister Taro Aso har förklarat att resolutionen inte är baserat på objektiva fakta. Enligt Yomiuri råder det missuppfattningar angående rekryteringen av CW. Premiärminister Abe uttalande sig om detta och Yomiuri förklarar att han gjorde det tydlig att det inte fanns den sortens tvång där myndigheter/auktoriteter bröt sig in i hem och kidnappade kvinnor, men att det snarare var tvång i form av privata handlare som tog kvinnor mot sin vilja. På så vis menar Yomiuri att rekryteringen av CW var av en helt annan sort än att kvinnor blev bortförda av japanska militären. Trots detta tror Yomiuri att en del massmedier och japanska riksdagsledamöter i framtiden kommer att avvika från CW-frågans kärna genom att sprida missuppfattningen att det var en bred definition av ”tvång” inom och utanför Japan. I problemet inkluderar Yomiuri även Konos uttalande som de anser vara roten till att CW-frågan gång på gång tas upp. Enligt Yomiuri hade inte Kono bevis som kunde stötta hans uttalande. Yomiuri hävdar att bakgrunden till att Kono gjorde detta uttalande var att det fanns en press från Sydkoreas sida och att han naivt trodde att det skulle kunna gå att lösa CW-frågan genom att bara erkänna att CW var tagna mot sin vilja.

Ledarsida 10: ”Kapa av roten på amerikanska kongressens missförstånd gällande CW-resolutionen”

2007/06/28

Enligt Yomiuri är resolutionen totalt baserad på faktafel. Resolutionen har ingen juridiskt bindande kraft, men Yomiuri argumenterar att detta inte betyder att resolutionens innehåll inte ska tas på allvar. Orsaken Yomiuri presenterar är att om Japan avstår från att protestera mot resolutionen kommer troligen den felaktiga versionen av historien att kvarstå.

Likt ledarsida 9 anser även Yomiuri på ledarsida 10 att Konos uttalande är problematiskt och om det fortsätter vara japanska regeringens officiella ståndpunkt, kommer missförståndet att "kvinnor blev tagna mot sin vilja" inte försvinna.

Ledarsida 11: "Oro för att den felaktiga historien i CW-resolutionen ska fortsätta gå på egen hand" 2007/08/01

Yomiuri anser på ledarsida 11 att resolutionen från USA är baserad på uppenbara missuppfattningar av fakta gällande CW. Även om resolutionen inte är juridiskt bindande, argumenterar Yomiuri för att den inte får gå igenom. Yomiuris åsikt är också den att Konos uttalande beskrev situationen såsom att CW blev "tagna mot sin vilja av myndigheter", vilket de anser sprid ett missförstånd både inom och utanför Japan. Vidare argumenterar Yomiuri att om Japan inte förklarar vad "tvång" innebär på ett konkret sätt, kommer det framställas som att Japan anser att USA:s resolution är en självklarhet. Yomiuri anser även att det är problematiskt hur det bara är Japan som är måltavla för en resolution som ger så hård kritik, då de hävdar att koreanska armén hade CS under Koreakriget samt att Tyskland under andra världskriget också hade CW i ockuperade områden som även de blev tvångsmässigt och systematiskt samlade av militären. Yomiuri uttrycker också oro över att bakom resolutionen fanns det en tydlig aktivitet från kinesiska anti-japanska grupper. Slutligen förklarar Yomiuri att det inte finns någon grupp som ifrågasätter den amerikanska arméns moraliska ansvar.

Ledarsida 12: "Kedjereaktionen gällande CW-resolutionen i Europa är oroande" 2007/12/15

Problemformuleringen på ledarsida 12 är enligt Yomiuri att Konos uttalande är roten till att det internationella samhället missförstått CW-frågan.

2016:

Ledarsida 13: "FN:s kvinnokonvention förvränger Japan-och Sydkoreas avtal gällande CW"

2016/03/10

Yomiuri anser på ledarsida 13 att FN:s kvinnokonvention förvränger Japans och Sydkoreas avtal i sin skriftliga rapport. Åsikterna som uttrycks i rapporten upplever Yomiuri svåra att förstå sig på. Yomiuri nämner även att de upplever att FN:s kvinnokonvention inte heller försöker förstå att alla skadeståndskrav enligt Yomiuri fick en fullständig och slutgiltig lösning under fördraget om grundläggande förbindelser

mellan Japan och Sydkorea 1965. Eftersom FN:s kvinnokonvention inte anser själva att detta är tillräckliga insatser, är Yomiuris åsikt att det är en organisation med en ensidig syn på situationen. Yomiuri berättar också hur den japanska regeringen förklarade genomgripande fakta för kommittén vid deras första möte i mitten av förra månaden. Vid den tidpunkten beskrevs även hur Yoshida Seijis (en författare som publicerade memoaren *Korean Comfort Women and Japanese people*, där han beskrev hur han som soldat i japanska armén varit delaktig i hantering av CW. Yoshidas erfarenheter gällande CW under andra världskriget visade sig efter Yoshidas död år 2000, efter hans memoarer granskat av flertal historiker, vara fabricerade³⁶) vittnesmål angående "CW-jakt" var fabricerat. Yomiuri förklarar problematiken i att fakta angående CW-frågan blir missförstådda.

Ledarsida 14: "Sydkoreas CW-fond söker förståelse från folket för avtalets genomförande"

2016/06/07

På ledarsida 14 tar Yomiuri upp den konflikt som uppstått där Japans och Sydkoreas avtal blir kritiserat för att det inte innehåller ett erkännande från Japan som tydliggör att de har ett juridiskt ansvar för CW. Yomiuri beskriver även att supportgrupper för f.d. CW protesterar mot lanseringen av den förberedande kommittén. Det Yomiuri anser vara problemet är att folket inte får en tillräcklig förståelse för Japans och Sydkoreas samarbete och stöttar sitt påstående genom att hänvisa till en opinionsundersökning utförd av Yomiuri Shimbun och Hankook Ilbo, där resultatet blev att 73 % av sydkoreanerna svarade att de inte uppskattar CW-avtalet. Yomiuri tar även upp att 46 f.d. CW fortfarande var i livet när avtalet slöts, men att fyra av dem gått bort sedan dess. På grund av detta anser Yomiuri att man inte får tillåta att avtalets projekt på att stötta CW inte ska skjutas upp ytterligare. Det sista problemet som Yomiuri tar upp är angående den staty av en flicka som står framför japanska ambassaden i Seoul. Yomiuri förklarar hur Japan har krävt under avtalets förhandlingar att statyn ska förflyttas, varvid Sydkorea svarade att de skulle anstränga sig för att situationen ska lösas korrekt. Yomiuri formulerar att det är ett seriöst problem som påverkar den japanska ambassadens bibehållande av allmän ordning och värdighet.

Ledarsida 15: "Angående Sydkoreas CW-fond vill vi att stödet ska sättas igång" 2016/07/29

Två olika problemformuleringar tas upp av Yomiuri på ledarsida 15: Den första handlar om det faktum att antal f.d. CW som fortfarande är i livet minskar. Yomiuri beskriver att när Japan och Sydkoreas avtal slöts år 2015, levde 46 f.d. CW. Innan den sydkoreanska fonden hann grundas, gick sex f.d. CW bort. Yomiuri anser att de åtgärder som ska inrättas via CW-fonden måste påskyndas, då fler f.d. CW kommer hinna gå bort.

---

³⁶ Ryall, Julian, "Seiji Yoshida's lies about "comfort women" exploited by Japan's right", *South China Morning Post*, 2014-10-12

Det andra problemet Yomiuri upplever är att supportgrupper för f.d. CW och vänster-orienterade partier inte övervunnit vad Yomiuri formulerar som "sin motstridiga attityd" gentemot CW-avtalet. Yomiuri förklarar även hur en grupp studenter som motsatt sig CW-avtalet, gjorde intrång under presskonferensen för CW-fondens lansering.

Ledarsida 16: "Kommer Park-administrationens kris i Sydkorea att påverka CW-avtalet?"

2016/11/02

Yomiuri upplever en oro över den att den skandal som Park-administrationen är involverad i, samt att Nordkoreas militära hot ökar, ska påverka regionens säkerhet och den japansk- sydkoreanska relationen. Yomiuri menar att samarbetet mellan Japan, USA och Sydkorea för att förhindra ett militärt anfall från Nordkorea skulle kunna störas av denna skandal. Vidare oroar sig Yomiuri för att den politiskt kaotiska situation som uppstått i Sydkorea ska spridas till relationen med Japan. Yomiuri beskriver hur ett toppmöte mellan Kina, Japan och Sydkorea ska hållas innan årets slut, men att de faror för att om tumultet i Sydkoreas politiska värld fortsätter, kommer president Parks förlora sin chans att få besöka Japan för första gången. Yomiuris oro för den japansk-sydkoreanska relationen innefattar även det avtal mellan Japan och Sydkorea som ska stötta f.d. CW, då den kan bli åsidosatt på grund av Park-administrationens kaotiska situation.

2.2.3 Finns det en föreslagen lösning på problemet? Om så, vad föreslås?

2007:

Ledarsida 9: "Bråk som avviker från CW-frågans kärna" 2007/03/07

Tidigt på ledarsida 9 argumenterar Yomiuri för att regeringen måste förklara korrekta fakta gällande CW-frågan och förhindra att resolutionen antas.

"Eftersom det är en resolution full med förvrängningar, måste regeringen förklara korrekta fakta och förhindra att den antas."

I slutet av ledarsida 9 förklarar Yomiuri att de anser det självklart att återigen se över ett uttalande som är inkorrekt. Situationen Yomiuri refererar till de japanska ledamöter som undersöker en revision av Konos uttalande:

"Ledamöter som sympatiserar med LDP undersöker en revision av de vaga uttrycken i uttalandet, som blivit orsaken till att missförstånd skapats."

"Men det verkar självklart att återigen titta på ett uttalande som är inkorrekt."

Enligt Yomiuri bör regeringen inte återigen göra ett diplomatiskt misstag gällande resolutionen. Yomiuri

syftar på Konos uttalande som det tidigare misstaget.

”Angående resolutionen från USA:s representanthus, borde inte regeringen återigen göra ett diplomatiskt misstag.”

**Ledarsida 10: ”Kapa av roten på amerikanska kongressens missförstånd gällande CW-resolutionen”
2007/06/28**

Yomiuri anser att för att “roten till det onda” inte ska lämnas kvar i framtiden, måste Japans regering reda ut USA:s missförstånd och på en gång förhindra att resolutionen antas i plenarsessionen.

”För att roten till det onda inte i framtiden ska efterlämnas, måste Japans regering reda ut missförstånden från USA:s sida och på en gång förhindra antagandet i plenarsessionen.”

Gällande Konos uttalande anser Yomiuri att så länge japanska regeringen har den ståndpunkten, även om det är på grund av diplomatiska hänsyn, kommer missförståndet att “kvinnor blev tagna mot sin vilja” inte att försvinna. På så vis menar Yomiuri att om det finns ett fel i uttalandet, så bör man inte tveka att se över den igen. Som avslutning, skriver Yomiuri att Japan borde klargöra med obetingat historiska fakta.

**Ledarsida 11: ”Oro för att den felaktiga historien i CW-resolutionen ska fortsätta gå på egen hand”
2007/08/01**

På ledarsida 11 anser Yomiuri att det är viktigt att Japan tydligt protesterar när det gäller missförstånd av fakta, eftersom det finns en risk att vad Yomiuri formulerar som “felaktig historia” börjar gå sin egen väg och efterlämna en ond rot i den japanska-amerikanska relationen i framtiden.

Ledarsida 12: ”Kedjereaktionen gällande CW-resolutionen i Europa är oroande” 2007/12/15

Första meningen på ledarsida 12 är ett förslag på en lösning från Yomiuri, där de föreslår att den japanska regeringen bör influera flera länders regeringar att se till att resolutioner som försämrar Japans anseende inte sprider sig vidare. Yomiuris andra och sista förslag på en lösning är att det är viktigt att på nytt gå igenom Konos uttalande, som de menar är roten till det internationella samhällets missförstånd gällande CW-frågan.

”Regeringen borde starkt utöva påverkan på flera länders regeringar, så att resolutioner som försämrar Japans tilltro inte sprider sig vidare.”

“Det är nog också viktigt att på nytt gå igenom Konos uttalande, som är roten till det internationella samhällets missförstånd.”

2016:

Ledarsida 13: ” FN:s kvinnokonvention förvränger Japans och Sydkoreas avtal gällande CW”

2016/03/10

Yomiuri avslutar ledarsida 13 med åsikten att japanska regeringen bör anstränga sig för att skapa en multinationell diplomati som är proaktiv och som återger korrekt information för att undvika fler missförstånd om Japan.

”Regeringen bör anstränga sig för att skapa en multinationell diplomati som är proaktiv och återger korrekt information, för att undvika att flera missförstånd gentemot Japan fortsätter på egen väg.”

Ledarsida 14:”Sydkoreas CW-fond söker förståelse från folket för avtalets genomförande”

2016/06/07

Yomiuri anser på ledarsida 14 att man inte får tillåta att projekten för att stötta f.d. CW skjuts upp ytterligare, då de som fortfarande är i livet är i hög ålder och flera har gått bort sedan avtalets slöts. Yomiuri rekommenderar även Park-administrationen att envist söka förståelse från det sydkoreanska folket gällande avtalets innebörd samt sträva efter att få CW-fonden att fungera smidigt. Yomiuri finner även att det är viktigt att Park-administrationen i avtalets genomförande driver på förflyttningen av statyn utanför japanska ambassaden i Seoul.

Ledarsida 15: ”Angående Sydkoreas CW-fond, vill vi att stödet ska sättas igång” 2016/07/29

Yomiuri anser att angående Japan och Sydkoreas avtal måste man se till att relationen mellan regeringarna får en säker och oavbruten följd av förbättring. Då flera f.d. CW hunnit gå bort innan fonden grundades, finner Yomiuri det lämpligt att börja ge dem stöd på ett tidigt stadium och fortsätta påskynda projektet. Vidare diskuterar Yomiuri Asian Women’s Fund, som Yomiuri anser inte lyckades producera tillräckliga resultat på grund av lågt stöd från supportgrupper till CW och inget samarbete med Sydkoreas regering. Därför menar Yomiuri att det denna gång är viktigt att Sydkoreas regering har ansvaret för att hantera och förbereda CW-fonden. Slutligen talar Yomiuri för att Japan och Sydkorea bör förstärka sitt samarbete för säkerhetsgarantier och en allians med USA.

Ledarsida 16:”Kommer Park-administrationens kris i Sydkorea att påverka CW-avtalet?”

2016/11/02

I ledarsida 16 ger inte Yomiuri något förslag på en lösning.

2.2.4 Vem/vad anses vara offer?

2007:

Ledarsida 9: ”Bråk som avviker från CW-frågans kärna” 2007/03/07

Yomiuri beskriver inte något definitivt offer på ledarsida 9.

Ledarsida 10: ”Kapa av roten på amerikanska kongressens missförstånd gällande CW-resolutionen”

Yomiuri beskriver inget konkret offer på ledarsida 10.

Ledarsida 11: ”Oro för att den felaktiga historien i CW-resolutionen ska fortsätta gå på sin egen väg” 2007/08/01

På ledarsida 11 porträtteras Yomiuri delvis Japan som offer, då de undrar varför det enbart är Japan som blivit måltavla för en kritisk resolution, så som den från USA. Eftersom Yomiuri argumenterar på ledarsida 11 att det finns ett missförstånd gällande huruvida kvinnor blev tagna mot sin vilja av japanska myndigheter, visar Yomiuris frågeställning att de inte förstår hur det bara är Japan som blivit en ”måltavla” för kritik om CW och CS, då de hävdar att länder som USA, Tyskland och Korea hade liknande anläggningar och system under krigstid.

”Efter kriget använde amerikanska ockupationsstyrkor också Japans CS. Det har kommit fram idag att den koreanska armén hade sådana anläggningar under Koreakriget. Under andra världskriget hade även den tyska armén CS och kvinnor i ockuperade områden som blev systematiskt och tvångsmässigt samlade. Varför är det bara Japan som är måltavla för en sådan attackerande resolution?”

Ledarsida 12: ”Kedjereaktionen gällande CW-resolutionen i Europa är oroande” 2007/12/15

Yomiuri porträtterar Japan som offer på ledarsida 12, då de anser att japanska regeringen bör influera andra länders regeringar så att resolutioner som har en negativ influens på Japans anseende inte sprider sig vidare.

”Regeringen borde influera andra länders regeringar, så att resolutioner som försämrar Japans anseende inte sprider sig vidare.”

2016:

**Ledarsida 13: ”FN:s kvinnokonvention förvränger Japan-och Sydkoreas avtal gällande CW”
2016/03/10**

I ledarsida 13 porträtteras Japan som ett offer, då Yomiuri avslutar texten genom att lägga tonvikt på att

undvika fler missförstånd om Japan ska "fortsätta på sin egen väg". "Regeringen bör anstränga sig för att skapa en multinationell diplomati som är proaktiv och återger korrekt information, för att undvika att flera missförstånd gentemot Japan fortsätter på egen väg."

Ledarsida 14: "Sydkoreas CW-fond söker förståelse från folket för avtalets genomförande"

2016/06/07

På ledarsida 14 beskriver Yomiuri CW-fonden som ett projekt med målet att "återhämta CW:s ära och värdighet, samt läka deras emotionella sår." Yomiuri skriver att det krävs att detta blir en fond som införlivar avtalets mening, d.v.s. att hjälpa f.d. CW. Denna formulering påvisar att Yomiuri har sympatier för f.d. CW. Senare i ledarsida 14 betonar även Yomiuri att man inte får tillåta att stödprojekten för f.d. CW inte skjuts upp ytterligare, då fyra av de 46 f.d. CW som fortfarande var i livet vid avtalets tidpunkt, har gått bort.

"Det anses vara ett projekt med målet att "återhämta CW:s ära och värdighet och läka deras emotionella sår. Det krävs att detta blir en fond som införlivar avtalets mening."

"Det var 46 f.d. CW fortfarande i livet vid avtalets tidpunkt och efter det har fyra av dem gått bort. Vi får inte tillåta att stödprojektet skjuts upp ytterligare."

Ledarsida 15: "Angående Sydkoreas CW-fond vill vi att stödet ska sättas igång" 2016/07/29

I ledarsida 15 tar Yomiuri upp att av 46 f.d. CW som var i livet när avtalets slöts, har sex gått bort innan CW-fonden grundades. Yomiuri anser att det är passande att ge bidrag till CW i ett tidigt stadium och fortsätta skynda på projektet. Faktumet att Yomuri pressar på Japan och Sydkoreas regeringar att skynda på med åtgärder för f.d. CW, då flera av dem redan gått bort, visar att Yomiuri sympatiserar med CW i denna fråga och anser dem vara offer.

"Av de 46 f.d. CW som var i livet fram tills avtalet, har sex gått bort innan fonden grundades. Det är lämpligt att bidra i ett tidigt stadie och fortsätta påskynda projektet."

Ledarsida 16: "Kommer Park-administrationens kris i Sydkorea att påverka CW-avtalet?"

2016/11/02

I ledarsida 16 uttrycker inte Yomiuri ett konkret offer.

2.2.5 Vad är åsikten gällande åtgärder/kompensationer/insatser?

Ledarsida 9: "Bråk som avviker från CW-frågans kärna" 2007/03/07

Yomiuri anser att USA:s resolution är grundad på inkorrekta fakta som bör korrigeras.

Ledarsida 10: "Kapa av roten på amerikanska kongressens missförstånd gällande CW-resolutionen"

2007/06/28

Yomiuri uttrycker sig liknande på ledarsida 10 som på ledarsida 9, då de anser att resolutionen är totalt baserad på faktafel. Yomiuri tar även upp Konos uttalande, men anser att den bara spridit missförstånd gällande CW-frågan.

Ledarsida 11: ”Oro för att den felaktiga historien i CW-resolutionen ska fortsätta gå sin egen väg”

2007/08/01

Yomiuri anser på ledarsida 11 att USA:s resolution är baserad på uppenbara missuppfattningar av fakta och att den inte låtas gå igenom som den är. Yomiuri uppfattar även att Konos uttalande inte har bevis som visar att CW togs mot sin vilja av myndigheter och att uttalandet spridit missförstånd både inom och utanför Japan.

Ledarsida 12: ”Kedjereaktionen gällande CW-resolutionen i Europa är oroande” 2007/12/15

Yomiuri öppnar ledarsida 12 genom att argumentera att japanska regeringen borde influera flera länders regeringar så att resolutioner som försämrar Japans anseende inte sprider sig vidare. Detta påvisar att Yomiuris åsikt gällande resolutionen från USA är negativ. Därtill uttrycker Yomiuri Konos uttalande som ”roten till det internationella samhällets missförstånd”, vilket pekar på att Yomiuri inte stöttar uttalandet som en form av åtgärd gällande CW.

2016:

Ledarsida 13: ”FN:s kvinnokonvention förvränger Japan-och Sydkoreas avtal gällande CW”

2016/03/10

Yomiuri anser att gällande frågan om kompensation, gjordes det upp under fördraget om grundläggande förbindelser mellan Japan och Sydkorea år 1965 och därmed blev fullständigt och slutgiltigt löst.

Ledarsida 14: ”Sydkoreas CW-fond söker förståelse från folket för avtalets genomförande”

2016/06/07

Yomiuri oroar sig över att folket i Sydkorea inte fått tillräcklig förståelse för CW-avtalet, vilket indikerar att de stöttar CW-avtalet som en åtgärd. Yomiuri beskriver avtalet som ”ett resultat av att Japan och Sydkoreas regeringar möts halvvägs” och att ”det inte finns något tvivel om att detta var en chans att förbättra den stagnerade relationen mellan Japan och Sydkorea”. Yomiuris beskrivning av CW-avtalet visar att de har en positiv inställning till det.

Ledarsida 15: ”Angående Sydkoreas CW-fond, vill vi att stödet ska sättas igång” 2016/07/29

Yomiuri anser att det är viktigt att CW-fonden sköts av Sydkorea, då de upplever att Asian Women's Fund inte gav tillräckliga resultat på grund av att den sydkoreanska regeringen inte var delaktig och kritik från f.d. CW:s supportgrupper.

Ledarsida 16: ”Kommer Park-administrationens kris i Sydkorea att påverka CW-avtalet?”

2016/11/02

På ledarsida 16 nämner Yomiuri avtalet mellan Japan och Sydkorea gällande CW-frågan samt CW-fonden. Yomiuri formulerar den som ”fonden för försoning och läkande” och är till för att stötta f.d. CW. Vidare anser Yomiuri att Park-administrationen inte får glömma sin plikt att fullgöra avtalet och förstärka fondens aktiviteter. Att Yomiuri beskriver fonden som en för försoning och läkande och därtill finner det viktigt att Park-administrationen inte glömmet sin uppgift gällande CW-avtalet, påvisar att de anser denna form av åtgärd vara betydelsefull.

”Inbetalningen har startat till ’fonden för försoning och läkande’ som är till för att stötta f.d. CW, upprättat på grunden av förra årets CW-avtal mellan Japan och Sydkorea. Park-administrationen får inte glömma att de även har en plikt att fullgöra avtalet, samt förstärka fondens aktiviteter.”

2.2.6 Tas Japans krigsminnen/förflutna upp? Om så, hur är inställningen till det?

2007:

Ledarsida 9: ”Bråk som avviker från CW-frågans kärna” 2007/03/07

I frågan om huruvida CW togs mot sin vilja av den japanska militären eller ej, visar Yomiuris åsikter på att de sympatiserar med premiärminister Abe och de som kritiserar Konos uttalande och resolutionen. Med andra ord anser Yomiuri att det inte finns bevis för att kvinnor togs mot sin vilja av japanska militären, utan att kidnappningen eller rekryteringen sköttes av privata handlare.

”I regeringens undersökning finns det inte heller dokument som skulle stötta detta.”

”Han [premiärminister Abe] gjorde det tydligt att en situation där myndigheter tog kvinnor mot sin vilja, med andra ord, en jakt på CW där myndigheter bröt sig in i hem och utförde kidnappningar, inte existerade. Däremot medgav premiärministern att det fanns tvång i en bred definition, i form av privata handlare som tog kvinnor mot sin vilja. Dock är detta ett helt annat fall än att kvinnor blev bortförda av militären.”

”I uttalandet [Konos] beskrivs situationen som att Japans armé rövade bort CW och att bland annat myndigheterna hade en direkt delaktighet i rekryteringen av CW. Men, det är tydligt att detta var skrivet utan stöd om man tittar på f.d. kabinetssekreterarens bevis.”

Ledarsida 10: ”Kapa av roten på amerikanska kongressens missförstånd gällande CW-resolutionen”

2007/06/28

Yomiuri använder sig av formuleringar som ”resolution baserad totalt på faktafel”, ”missförstånd”, ”utan att korrekt försäkra sig om fakthan”, ”felaktig historia” och ” borde klargöra med obetingat historiska fakta”. De refererar även till att premiärminister Abe sade vid ett möte i USA i april att ”1900-talet är ett sekel med många brott mot mänskligheten och Japan var inte heller irrelevant”. Yomiuri gör även tydliga ställningstaganden när de skriver:

”Före kriget var det många kvinnor som av köpman och föräldrar blev tvingade till att bli CW. Men det är en påtaglig skillnad mellan det och att Japans armé skulle föra bort kvinnor mot sin vilja.”

”Den felaktiga förklaringen är att myndigheter var direkt involverade i att föra bort kvinnor mot sin vilja.”

Dessa uttalanden visar klart att Yomiuris åsikt gällande Japans krigsminnen och CW var att kvinnor inte blev bortförda av japanska armén eller myndigheter.

Ledarsida 11:”Oro för att den felaktiga historien i CW-resolutionen ska fortsätta gå på egen hand”

2007/08/01

Yomiuri använder sig av formuleringar som ”missförstånd av fakta” och ”felaktig historia” när de beskriver USA:s resolution och uppfattningen de har om CW-frågan. Yomiuris val av ord och formulering tyder på att de anser att CW inte blev tagna mot sin vilja av japanska myndigheter och att den definitionen är ett missförstånd. Vidare tar Yomiuri upp att vid tidigt 1990-tal gav en del nyhetstidningar ut nyheter angående CW-frågan som gick helt emot sanningen. Rapporteringen handlade enligt Yomiuri om att den japanska regeringen skapade ett system för att ”jaga efter CW” som gick under krigsarbetsmobiliseringen ”Women’s Volunteer Corps”.

Yomiuri tar även upp Konos uttalande och hävdar att den spred missförstånden inom och utanför Japan om att CW blev tagna mot sin vilja av myndigheter, men att det inte fanns några data som kunde stödja detta.

Ledarsida 12:”Kedjereaktionen gällande CW-resolutionen i Europa är oroande”2007/12/15

Yomiuri beskriver i ledarsida 12:

”När Japan under andra världskriget drev bort nederländska trupper från Indonesien och spred ut en militär regering, var det ett fall där en fånglad nederländsk kvinna blev tagen mot sin vilja av japanska soldater och gjord till en CW. När Jakartas militära högkvarter fick reda på situationen, stängde de ner CS och friade kvinnorna. Även om det var ett

beklagligt fall, är det också ett motbevis som indikerar att militären inte systematiskt tog kvinnor mot sin vilja. Underofficerare som varit involverade i fallet blev efter kriget dömda som B- och C-klassade krigsförbrytare i den nederländska militärdomstolen.”

Yomiuri presenterar i ledarsida 12 argument för hur det inte fanns ett system där militären tog kvinnor mot sin vilja, utan att det skedde isolerade fall av kidnappningar av kvinnor.

På ledarsida 12 tar Yomuri återigen upp Konos uttalande som en bakgrund till varför Japan flera gånger blivit kritiserade, men att f.d. kabinettsekreterare Ishihara Nobou vittnat om att bevis för fakta i hans uttalande inte finns och att han erkände ”tvång” för att avvärja pressen från Sydkoreas sida.

2016:

Ledarsida 13: ” FN:s kvinnokonvention förvränger Japan-och Sydkoreas avtal gällande CW”

2016/03/10

Yomiuri tar inte upp Japans krigsminnen på ledarsida 13.

Ledarsida 14: ”Sydkoreas CW-fond söker förståelse från folket för avtalets genomförande”

2016/06/07

Yomiuri tar inte upp Japans krigsminnen på ledarsida 14.

Ledarsida 15:”Angående Sydkoreas CW-fond vill vi att stödet ska sättas igång” 2016/07/29

Yomiuri tar inte upp Japans krigsminnen på ledarsida 15.

Ledarsida 16:”Kommer Park-administrationens kris i Sydkorea att påverka CW-avtalet?”

2016/11/02

Japans krigsminnen tas inte upp av Yomiuri på ledarsida 16.

2.2.7 Beskrivs något/någon som positivt och/eller negativt?

2007:

Ledarsida 9: ”Bråk som avviker från CW-frågans kärna” 2007/03/07

Det mesta av texten har en negativ ton, då Yomiuri på ledarsida 9 fokuserar på att kritisera och förklara vad de anser vara fel med resolutionen och orsakerna till dess uppkomst. Yomiuri uttrycker en misstro till vad det är för konkreta bevis som USA:s representanthus baserar resolutionen på, då Yomiuri hävdar att inte ens i den japanska regeringens undersökning gällande CW har sådana bevis hittats. Yomiuri säger att resolutionen är “full med förvrängningar”, vilket visar att de har en tydlig negativ inställning till den.

Yomiuri tar även upp premiärminister Abes uttalande gällande rekryteringen av CW, där han lade tonvikt

på att ”det finns inga bevis som stöttar den snäva definitionen av tvång”. Yomiuri instämmer i premiärminister Abes uttalande, då de skriver att Abe medgett en bred definition av ”tvång”, där privata handlare tog kvinnor mot sin vilja, men att detta var en helt annan situation än att den japanska militären skulle ha fört bort kvinnor.

”Han gjorde det tydligt att det inte fanns någon situation när myndigheter tog folk mot sin vilja, d.v.s. ett tvång där myndigheter bröt sin in i hem och kidnappade som på en jakt efter CW. Däremot medgav premiärministern att det fanns tvång i den breda definitionen, i form av privata handlare som tog folk människor mot sin vilja. Dock är detta ett helt annat fall än att människor blev bortförda av militären.”

Relevant för denna del av ledarsida 9, fortsätter Yomiuri med att uttrycka en oro för att en del massmedia och parlamentsledamöter i framtiden kommer att sprida denna missuppfattning (gällande denna snäva definition av ”tvång”) inom och utanför Japan och avvika från CW-frågans kärna. Konos uttalande tas upp i den avslutande delen av ledarsida 9, som Yomiuri beskriver som den största anledningen till att CW-frågan tas upp gång på gång. Yomiuri har en negativ inställning till Konos uttalande, då de hävdar att det är uppenbart att det inte fanns stöd för dess innehåll om man läser det. Yomiuri beskriver Konos uttalande som ett naivt försök till att lösa CW-frågan, under press från Sydkoreas sida, genom att bara erkänna att kvinnor blev tagna mot sin vilja av Japan. Yomiuri har en positiv inställning till de ledamöter som tittar på ifall en revision av Konos uttalande är möjlig, då de anser att det är självklart att återigen granska ett uttalande som är inkorrekt.

Ledarsida 10: ”Kapa av roten på amerikanska kongressens missförstånd gällande CW-resolutionen” 2007/06/28

På ledarsida 10 har Yomiuri också en huvudsakligt negativ ton. I den andra meningen av texten konstaterar Yomuri att resolutionen från USA är totalt baserat på faktafel. Yomiuri använder sig av uttryck som ”roten till det onda” och ”reda ut missförstånden från USA:s sida”, vilket antyder att Yomiuri tydligt har en negativ inställning till resolutionen.

”För att roten till det onda inte i framtiden ska efterlämnas, måste Japans regering reda ut missförstånden från USA:s sida och på en gång förhindra antagandet i plenarsessionen.”

Vidare på ledarsida 10 kritiserar de resolutionen för att ha skrivits utan att försäkra sig om att fakta varit korrekta och att retoriken är undermålig. Yomiuri tar även upp att de känner en misstro gentemot de amerikanska kongressmän som skrev resolutionen. Yomiuri ställer frågan ”Vad i hela friden baserar de sina argument på i resolutionen riktad mot Japan?”, vilket ytterligare påvisar deras negativa inställning till resolutionen. Återigen kritiserar Yomiuri Konos uttalande för att vara grunden till missförstånden om

CW-frågan som resolutionen baseras på. Yomiuri tar upp att i mars pekade Japans utrikesminister Aso ut resolutionens utveckling som ett jobb för att separera Japan och USA och att Yomiuri tror att kinesiska och sydkoreanska anti-Japan-grupper haft inverkan i bakgrunden.

”Vad som vid den tiden var det politiska språket som man tänkte kunde parera pressen från Sydkorea angående CW-frågan, har blivit roten till att missförståndet senare spridit sig. Premiärminister Abe säger att han kommer ärva Konos uttalande. Även om det är på grund av diplomatiska hänsyn, så kommer missförståndet att de var tagna mot sin vilja inte att försvinna så länge som vi har kvar den ståndpunkten. Om det finns ett fel i uttalandet, bör man inte tveka över att ompröva det. Utrikesminister Aso pekade ut resolutionens utveckling i mars som ett jobb för att separera Japan och USA. Bakom kulisserna har bland annat kinesiska och sydkoreanska anti-japanska grupper utövat sin påverkan.”

Ledarsida 11: ”Oro för att den felaktiga historien i CW-resolutionen ska fortsätta gå på egen hand”

2007/08/01

Ledarsida 11 är huvudsakligen negativ. Yomiuri kritiserar resolutionen för att baseras på missuppfattningar och att detta kan ha negativa effekter på Japans och USA:s framtida relationer. De hävdar även att under tidigt 1990-tal rapporterade vissa nyhetstidningar nyheter som gick helt emot sanningen och påstod att regeringen hade ett system för att jaga efter CW. Kono porträtteras även negativt, eftersom hans uttalande spred missförstånden att kvinnor blev tagna mot sin vilja av japanska myndigheter, utan data som kunde stötta detta. Yomiuri anmärker på hur det kommer sig att bara Japan blir måltavla för kritik om CW, då flera andra länder gjort samma sak. Yomiuri konstaterar även att bakom resolutionen har kinesiska anti-Japan grupper jobbat. Vidare ser Yomiuri en negativ punkt i att i länder som Tyskland och USA finns det inga grupper som ifrågasätter arméns moraliska ansvar. Den enda tydliga positiva poäng Yomiuri gör är att den japanska-amerikanska alliansen är viktig för Japans nationella intresse och att länderna inte bara har en ekonomiskt och militärt nära relation utan att de också delar värderingar om demokrati och mänskliga rättigheter.

”Resolutionen uppger att CW-systemet var en av de största formerna av slavhandel under 1900-talet. En sådan typ av CS var inte unikt för den f.d. japanska armén. Efter kriget använde amerikanska ockupationsstyrkor också Japans CS. Det har kommit fram idag att den koreanska armén hade sådana anläggningar under Koreakriget. Under andra världskriget hade även den tyska armén CS och kvinnor i ockuperade områden som blev systematiskt och tvångsmässigt samlade. Varför är det bara Japan som är måltavla för en sådan attackerande resolution? I resolutionens bakgrund fanns det tydligt aktivitet från kinesiska anti-japanskagrupper som totalt stödjer förespråkaren Michael Honda som är kongressmedlem i demokratiska partiet. I Tyskland verkar det inte heller finnas en liknande aktiv grupp. Självfallet finns det ingen grupp som ifrågasätter den amerikanska arméns moraliska ansvar.”

Ledarsida 12: ”Kedjereaktionen gällande CW-resolutionen i Europa är oroande” 2007/12/15

Ledarsida 12 är också huvudsakligen negativ. Yomiuri vill inte att fler resolutioner ska spridas i Europa, då de anser att det kan försämra Japans anseende. Yomiuri påpekar att bakom resolutionens kulisser har kinesiska och sydkoreanska anti-japanskagrupper arbetat. Mot slutet av ledarsida 12 undrar Yomiuri om det gröna partiet i Europaparlamentet med många ledamöten från Tyskland som drivit på resolutionen håller tyst om deras egna lands problem. Återigen kritiserar Yomiuri Konos uttalande som roten till det internationella samhällets missförstånd.

”I Europa, även om det för det mesta blev till ett problem, hade de tyska styrkorna under andra världskriget också mer än 500 anläggningar som var CS i de ockuperade områdena i Östeuropa. Många dokument finns kvar, inklusive dokument av katolska tjänstemän som skriftligt rapporterat till påven att nazisterna fört bort judiska kvinnor och gjort dem till prostituerade åt sina soldater. Det gröna partiet i Europaparlamentet som drivit på den resolution som kritiserar Japan för CW, har ett stort antal ledamöter i Tyskland. Jag undrar om de håller tyst om deras egna lands problem?”

2016:

Ledarsida 13: ”FN:s kvinnokonvention förvränger Japan-och Sydkoreas avtal gällande CW”

2016/03/10

Huvudsakligen är ledarsida 13 också negativ, då Yomiuri kritiserar FN:s kvinnokonvention för deras skriftliga rapport på CW-avtalet. Yomiuri beskriver hur de är förbryllade över vissa åsikter relaterade till CW-frågan och syftar då på FN:s kvinnokonvention. Yomiuri använder sig av uttryck som ”förvränger ni inte Japans och Sydkoreas avtal?”, ”det är svårt att förstå åsikterna som uttrycks”. Yomiuri försvarar CW-avtalet genom att redovisa hur Sydkoreas talesman för utrikesdepartementet invände mot rapporten och att FN:s generalsekreterare Ban Ki-Moon och USA välkomnar avtalet. Yomiuri kritiserar rapporten för att vara den enda som står ut med sin negativa värdering av avtalet. Yomiuri anser det även negativt att FN:s kvinnokonvention inte förstår att Japan och Sydkorea enligt Yomiuri redan löst frågan om kompensation år 1965. Yomiuri beskriver FN:s kvinnokonvention som en ”en organisation och individer med en ensidig syn”, vilket påvisar att Yomiuri har en negativ inställning till dem. Yomiuri konstaterar i slutet av ledarsida 13 att rapporten är ett missförstånd om Japan.

”De försöker inte heller förstå att under föredraget om grundläggande förbindelser mellan Japan och Sydkorea år 1965, var alla skadeståndsavtal fullständigt och slutgiltigt lösta. Är inte det ett argument baserat på en organisation och individer med en ensidig syn?”

Ledarsida 14: ”Sydkoreas CW-fond söker förståelse från folket för avtalets genomförande”

2016/06/07

Yomiuri har mer synpunkter baserat på oro än kritik i ledarsida 14. I en positiv formulering beskriver

Yomiuri avtalet som:

”Ett resultat av att Japan och Sydkoreas regeringar möts i mitten och det finns inga tvivel på att detta var en chans att förbättra den stagnerade relationen mellan Japan och Sydkorea.”

Ledarsida 15: ”Angående Sydkoreas CW-fond, vill vi att stödet ska sättas igång” 2016/07/29

Yomiuri beskriver CW-frågan som:

”En nål som fastnat i relationen mellan Japan och Sydkorea som sträckt sig över ett halvt sekel och blev den största orsaken till försämringen av relationen under Park Geun-hyes regim.”

Yomiuri lägger inte ner någon negativ värdering i själva CW i denna mening, men den visar att deras uppfattning är att CW-frågan försämrat Japans relation med Sydkorea, främst under Park Geun-hyes regim. Yomiuri anser att f.d. CW:s supportgrupper och vänster-orienterade partier har en ”motstridig attityd” gällande avtalet som de inte övervunnit. Vidare uppfattar Yomiuri att relationen mellan Japan och Sydkorea blivit bättre, vilket formuleras som positivt.

”Det är inget tvivel på att kommunikation och ömsesidig förståelse har blivit smidigt när man hanterat Nordkorea som flera gånger provocerat med kärnvapentest och missilavfyrningar.”

Ledarsida 16: ”Kommer Park-administrationens kris i Sydkorea att påverka CW-avtalet?” 2016/11/02

Yomiuri har mer en orolig än en negativ inställning till den kris som Park-administrationen befinner sig i och hur den japansk-syd-koreanska relationen kommer påverkas av den. Yomiuri diskuterar mestadels den skandal som president Park är involverad i och hur det skapar oro i Japan-Sydkoreas och USA:s relationer, men också samarbete för att hantera ett anfall från Nordkorea. På så sätt består det mesta av ledarsida 16 inte av argument eller konstateranden från Yomiuri som är relevanta för CW-frågan. I slutet av ledarsida 16 visar Yomiuri att de hoppas att CW-avtalet mellan Japan och Sydkorea inte ska glömmas bort på grund av den kaotiska situationen i Sydkoreas politik. Denna formulering har en positiv ton, då Yomiuri visar att de värdesätter avtalet och dess innebörd.

”Baserat på Japan och Sydkoreas CW-avtal förra året, har fonden för försoning och läkande som ska stötta f.d. CW upprättats, och inbetalningen startat. Park-administrationen får inte glömma sin plikt som även är att fullgöra avtalet och förstärka fondens aktiviteter.”

3. Slutsats

Asahis ledarsidor från 2007 handlar främst om premiärminister Abes uttalanden och USA:s resolution. Kritiken riktar sig främst mot hur premiärminister Abe genom sina uttalanden om CW skapat missförstånd och misstro gentemot Japan och vad för slags värderingar landet har. Asahi sympatiserar tydligt med f.d. CW och håller starkt med om att de blev på ett eller annat sätt tvångsmässigt rekryterade till CS. Asahi stöttar och hyllar även Konos uttalande och önskar att USA:s representanthus kunde värdera den insats som gjorts för att lindra f.d. CW:s smärtor, tillsammans med Asian Women's Fund och ursäktsbrev från premiärministern. Dessa insatser är även vad Asahi rekommenderar den japanska regeringen att tydligare presentera för USA.

Men även Japan som land blir porträtterat som offer av Asahi, då de oroar sig för att premiärminister Abe och likasinnade japaner inte vill möta sitt eget lands krigshistoria ordentligt utan försöker rättfärdiga japanska arméns handlingar eller definiera all fakta precis. Gällande Japans krigsminnen är Asahis åsikt mycket märkbar, då alla deras ledarsidor från 2007 tar upp ämnet. På så sätt har Asahi en inställning till USA:s resolution som är beklaglig men samtidigt accepterande, då de anser att det är Japan och främst premiärminister Abe som är ansvarig för att resolutionen skapades och att Japan därför av det internationella samhället anses vara ett land som rättfärdigar värderingar och handlingar likt dem från förkrigstiden. Asahis åsikter på ledarsidorna från 2016 har inte genomgått någon större förändring.

Självklart har det skett en förändring i Japans politiska landskap, men Asahi uttrycker mycket snarlika åsikter gällande CW-frågan när det kommer till avtalet mellan Japan och Sydkorea från 2015 samt fonden som upprättades baserat på det avtalet. Asahi sympatiserar fortfarande med f.d. CW och tar avtalets innebörd på stort allvar. Likt ledarsidorna från 2007, kritiserar Asahi främst japanska politiker, den här gången för att vara för påstridiga under förhandlingar. Däremot vill Asahi att de som kritiserar avtalet ska fokusera på att Japan och premiärminister Abe visat uppriktighet, vilket skiljer sig från åsikterna från 2007. Yomiuris ledarsidor från 2007 skiljer sig markant från Asahis. Ledarsidorna har alla samma ämne, men Yomiuri för ett argument som istället handlar om att USA:s resolution baseras på missförstånd och inkorrekta data, främst på grund av Konos uttalande. Yomiuri gör det tydligt att de instämmer med premiärminister Abe och betonar att det inte finns några bevis på att japanska militären var delaktiga i hanteringen eller rekryteringen av CW och att det är viktigt att protestera mot USA:s resolution som sprider missförstånd om Japan.

Därmed är Yomiuris åsikt angående Japans krigsminnen att varken den japanska regeringen eller militären har något historiskt ansvar gällande CW, eftersom det inte finns några stöttande dokument. De ledarsidor som jag genom denna studie kommit fram till haft den mest påtagliga förändringen är Yomiuris Shinbuns. På ledarsidorna från 2016 har Yomiuri visat en sympati för f.d. CW och att avtalet för att hjälpa

dem är viktigt. Till skillnad från ledarsidorna från 2007, argumenterar Yomiuri inte för att det inte finns tillräckliga bevis för CW utan visar oro över att kvinnorna inte ska få kompensation innan de går bort eller att politiskt tumult och internationella konflikter ska påverka avtalets utveckling. För att återkoppla till dagordningsteorin och gestaltningsteorin är det tydligt hur Asahi och Yomiuri gestaltar händelserna kring CW-frågan under 2007 på två olika sätt. Yomiuri gestaltar USA:s resolution som en konflikt grundad i missförstånd och oberättigad kritik från internationellt håll och fokus ligger på att förklara hur det inte finns legitima bevis för kritiken. Asahi porträtterar resolutionen som en konsekvens av vissa japanska politiker och premiärminister Abes uttalanden och handlingar som bland annat gått emot Konos uttalande eller ursäktat värderingar liknande dem från Japans förkrigstider.

Därmed har respektive nyhetstidning koncentrerat sig på olika attribut gällande CW-frågan för att uppmärksamma de aspekter av konflikten som de anser vara viktigast eller moraliskt korrekta. Både Asahis och Yomiuris ledarsidor från 2016 beskriver avtalet gällande CW-frågan som en åtgärd för att hjälpa kvinnorna och att det är den viktigaste aspekten av avtalets utveckling. Hur det kommer sig att Yomiuri Shinbuns åsiktsmaterial förändrats mest och blivit mer enhetlig med Asahi Shinbun går inte att svara på i denna studie. Vad som går att fastställa är att krigsminnen i Japan och speciellt CW-frågan, trots att det är en händelse som ägde för mer än 70 år sedan, fortfarande diskuteras och uppmärksammas av japanska nyhetstidningar.

4.Sammanfattning

Under andra världskriget blev unga kvinnor från koloniserade och ockuperade länder i Asien tvingade av den japanska armén till sexslaveri. Ungefär 80 till 90 procent av kvinnorna var från Korea. Under 1990-talet blev CW-frågan en stor nyhet i Japan och rapporterades frekvent av japanska medier. Två av Japans ledande nyhetstidningar, Asahi Shinbun och Yomiuri Shinbun har flitigt rapporterat och tagit tydliga politiska ställningstaganden om CW-frågan sedan tidigt 1990-tal. Syftet med denna studie är att beskriva hur Asahi Shinbuns och Yomiuri Shinbuns ledarsidor om CW-frågan har förändrats under cirka ett decennium. För att kunna svara på detta har jag valt att undersöka Asahi Shinbuns och Yomiuri Shinbuns ledarsidor som tar upp CW-frågan från år 2007 och år 2016. Studien baseras på en kvalitativ innehållsanalys där varje ledarsida har analyserats med hjälp av ett analyschema. Analyschemat består av sju frågor som ställts till varje ledarsida. För att kunna skapa relevanta frågor till analyschemat tillämpades dagordningsteorin och gestaltningsteorin. Dessa teorier används för att granska hur medier väljer att gestalta nyheter på olika sätt.

Det resultat som undersökningen fick fram visar att Asahi Shinbuns och Yomiuri Shinbuns ledarsidor från 2007 handlar huvudsakligen om Abes uttalande gällande CW-frågan och USA:s resolutionen. Skillnaden mellan Asahi Shinbuns- och Yomiuri Shinbuns ledarsidor från 2007 är främst att Asahi Shinbun uttrycker sympatier f.d. CW och i stora drag håller med USA:s resolution i att Japan behöver göra ytterligare insatser för att ge kompensation till f.d. CW. Asahi Shinbun hyllar även Konos uttalande och anser att Abes uttalande och annons bara är ursäkter för att inte vilja möta sitt lands egna krigshistoria. Yomiuri Shinbuns ledarsidor från 2007 handlar istället om hur resolutionen från USA är baserad på missuppfattningar gällande CW-frågan, som främst uppstått på grund av Konos uttalande. Yomiuri Shinbun gör det tydligt på sina ledarsidor från 2007 att de instämmer med premiärminister Abe och argumentet att det inte finns några bevis på att den japanska militären var delaktiga i att hantera och rekrytera CW. Därför anser även Yomiuri Shinbun att det är viktigt att japanska regeringen protesterar mot USA:s resolution och att Konos uttalande ska revideras. Yomiuri Shinbuns ledarsidor från 2007 och 2016 skiljer sig även markant, då de uttrycker sympati för f.d. CW och vill att de ska få kompensation så fort som möjligt. Yomiuri Shinbun argumenterar inte heller för att det inte skulle finnas bevis för japanska militärens involvering i CS, utan är mycket positiva till Japan och Sydkoreas CW-avtal. Asahi Shinbuns ledarsidor från 2016 har inte genomgått någon större förändring. Asahi Shinbun sympatiserar fortfarande med CW och kritiserar japanska politiker för att vara för omedgörliga under förhandlingarna för CW-avtalet mellan Japan och Sydkorea. Däremot har Asahi en aningen mildare ton gentemot premiärminister Abe och den japanska regeringen, då de anser att de som är kritiska mot avtalet istället ska fokusera på den uppriktighet som regeringen och premiärministern uttryckt.

Litteratur

- Brodd, Josefine, Lundahl, Nathalie, ”Vems tur är det att be om ursäkt nu? En kvalitativ innehållsanalys kring politiska skandaler i tryckta medier”, Jönköping University, 2016.
- Chunghee, Sarah Soh, ”The Korean “Comfort Women”: Movement for Redress”, *Asian Survey*, Vol.36, No. 12, 1996, ss. 1226-1240, University of California Press. <http://www.jstor.org/stable/2645577>
- Esaiasson, Peter, Gilljam, Mikael, Henrik Oscarsson, Towns, Ann, Wängnerud, *Metodpraktikan: konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Wolters Kluwer, 2017.
- Gustafsson, Karl, *Narratives and Bilateral Relations: Rethinking the “History Issue” in Sino-Japanese Relations*. Stockholm: Stockholm University, Department of Political Science, 2011.
- Kono Statement, 1993, <http://www.mofa.go.jp/policy/women/fund/state9308.html>
- Nanri, Keizo, “The conundrum of Japanese editorials: Polarized, diversified and homogeneous”. *Japanese Studies*, 2005, 25:2, ss. 169-185, DOI:10.1080/1037390500226258
- Nozaki, Yoshiko, “The “Comfort Women” Controversy: History and Testimony”, *The Asia-Pacific Journal*, July 6, 2005: ss. 1-16.
- Ministry of Foreign Affairs of Japan, Statement by the Chief Cabinet Secretary Yohei Kono on the result of the study on the issue of “comfort women, Ministry of Foreign Affairs of Japan, 2014, www.mofa.go.jp/policy/women/fund/state9308.html, 2017-03-27.
- Morris-Suzuki, Tessa, “Japan’s ‘Comfort Women’: It’s time for the truth (in the ordinary, everyday sense of the word)”, *The Asia-Pacific Journal*, March 8, 2007: ss. 1-5.
- Morris-Suzuki, Tessa, “Addressing Japan’s ‘Comfort Women’ Issue from an Academic Standpoint”, *The Asia-Pacific Journal*, Vol 12, Issue 9, No 1, March 2014.
- Ryall, Julian, “Seiji Yoshida’s lies about “comfort women” exploited by Japan’s right”, *South China Morning Post*, 2014-10-12.
- Seaton, Philip A, *Japan’s Contested War Memories. The ‘memory rifts’ in historical consciousness of World War II*, 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon: Routledge, 2007.
- Shin, Gi-Wook, Park, Soon-Won, Yang, Daqing, *Rethinking Historical Injustice and Reconciliation in Northeast Asia*, 2 Park Square, Milton Park, Abingdon, Oxon: Routledge 2007.
- Strömbäck, Jesper. *Makt, medier och samhälle, en introduktion till politisk kommunikation*, Lund: Studentlitteratur 2014.
- Takekawa, Shunichi, ”Reconciliation prospects and divided war memories in Japan: An analysis of major newspapers on the comfort women issue”, i Mikyoung, Kim (red.) *Routledge of Handbook of Memory and Reconciliation in East Asia*, ss. 79-94, Abington: Oxon: Routledge, 2016.
- Tanaka, Yuki, *Japan’s Comfort Women: Sexual slavery and prostitution during World War II and the US occupation*, New Fetter Lane, London: Routledge, 2002.

Østbye, Helge, Knapskog, Karl, Helland, Knut, Larsen, Leif Ove. *Metodbok för medievetenskap*. Malmö: Liber, 2003.

Ledarsidor

Asahi Shinbun, ”Ianfu hatsugen iranu gokai wo maneku mai 慰安婦発言 いらぬ誤解を招くまい”

[Bjud inte in till onödiga missförstånd med uttalandet om CW] 2007-03-06.

Asahi Shinbun, ”Ianfu mondai kokka no hinkaku ga towareru 慰安婦問題 国家の品格が問われる”

[Nationens värdighet ifrågasätts med CW-frågan] 2007-03-10.

Asahi Shinbun, ”Ianfu ketsugi shushou ha shinkoku sa wo ninshiki se yo 慰安婦決議 首相は深刻さ

を認識せよ” [Premiärministern bör erkänna CW-resolutionens allvar] 2007-06-28.

Asahi Shinbun, ”Ianfu ketsugi shushou danwa dekejime wo 慰安婦決議 首相談話でけじめを”

[Skillnader i premiärministerns samtal om CW-resolutionen] *Asahi Shinbun*, 2007-08-01.

Asahi Shinbun, ”Ianfu goui chakujitsu na rikou de zenshin wo 慰安婦合意 確実な履行で前進を”

[Med stabil utveckling går CW-avtalet framåt] 2016-05-04.

Asahi Shinbun, ”Ianfu mondai goui no igi kami shimete 慰安婦問題 合意かみしてめて” [Reflektion

över avtalet gällande CW-frågan] 2016-06-05

Asahi Shinbun, ”Ianfu zaidan itoguchi ni tsuita ni suginai 慰安婦財団 緒に就いたにすぎない” [Det

är bara början av CW-fonden] 2016-07-29.

Asahi Shinbun, ”Ianfu goui atomodori sasenai tame ni 慰安婦後戻りさせないために” [För att CW-

avtalet inte ska backa...] 2016-12-30.

Yomiuri Shinbun, ”Ianfu mondai kakushin wo sorashite giron suru na 慰安婦問題 核心をそらして

議論するな” [Bråk som styr från CW-frågans kärna] 2007-03-07.

Yomiuri Shinbun, ”Ianfu ketsugi beigikai no gokai no kongen wo tate 慰安婦決議 米議会の誤解の

根元を絶て” [Kapa av roten på amerikanska kongressens missförstånd gällande CW-resolutionen]

2007-06-28.

Yomiuri Shinbun, ”Ianfu ketsugi ayamatta rekishi no hitoriaruki ga shinpai da 慰安婦決議 誤った歴

史の独り歩きが心配だ” [Oro för att den felaktiga historien i CW-resolutionen ska fortsätta gå på egen

hand] 2007-08-01.

Yomiuri Shinbun, ”Ianfu ketsugi oushoo de no rensahannou ga shinpai da 慰安婦決議 欧州での連鎖

反応が心配だ” [Kedjereaktionen gällande CW-resolutionen i Europa är oroande] 2007-12-15.

Yomiuri Shinbun, ”Kokuren onago sabetu i ianfu meguru nikkon goui kyoukai da 国連女子差別委

慰安婦巡る日韓合意の曲解だ” [FN:s kvinnokonvention förvränger Japans och Sydkoreas avtal

gällande CW] 2016-03-10.

Yomiuri Shinbun, ”Kankoku ianfu zaidan goui rikou he kokumin no rikai motomeru 韓国慰安婦財団

合意履行へ国民の理解求めよ” [Sydkoreas CW-fond söker förståelse från folket för avtalets genomförande] 2016-06-07.

Yomiuri Shinbun, ”Kankoku ianfu zaidan shien wo chakujitsu ni kidou ni nosetai 韓国慰安婦財団 支援を着実に軌道に乗せたい” [Angående Sydkoreas CW-fond vill vi att stödet ska sättas igång] 2016-07-29.

Yomiuri Shinbun, ”Kankoku paku seiken kiki ianfu goui ni eikyou oyobanai ka 韓国朴政権危機 慰安婦合意に影響及ばないか” [Kommer Park-administrationens kris i Sydkorea att påverka CW-avtalet?] 2016-11-02.

Bilaga 1

Vem/vad handlar ledarsidan om?	
Vad är problemet?	
Finns det en föreslagen lösning på problemet? Om så, vad föreslås?	
Vem/vad anses vara offer?	
Vad är åsikten gällande åtgärder/kompensationer/insatser?	
Tas Japans krigsminnen/förflutna upp? Om så, hur är inställningen till det?	
Beskrivs något/någon positivt och/eller negativt?	